

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET U RIJECI

ODSJEK ZA POVIJEST UMJETNOSTI

PLAN I PROGRAM SVEUČILIŠNOG DIPLOMSKOG STUDIJA POVIJESTI
UMJETNOSTI

Rijeka, lipanj 2012.

KAZALO

1. UVOD

- 1.1. Razlozi pokretanja studija
- 1.2. Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju ekvivalentnih ili sličnih programa
- 1.3. Partneri
- 1.4. Otvorenost studija

2. OPĆI DIO

- 2.1. Naziv studija: POVIJEST UMJETNOSTI
- 2.2. Nositelj studija i izvođač studija
- 2.3. Trajanje studija
- 2.4. Uvjeti upisa na studij
- 2.5. Preddiplomski studij
- 2.6. Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija

3. OPIS PROGRAMA

- 3.1. Popis obveznih i izbornih predmeta i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS- bodova
- 3.2. Opis svakog predmeta

1. UVOD

1.1. Razlozi pokretanja studija

Osim činjenice da na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci već postoji dvopredmetni, četverogodišnji studij povijesti umjetnosti pri Odsjeku za povijest umjetnosti, ovdje navodimo razloge istaknute u postojećem, od Nacionalnog vijeća prihvaćenom programu studija:

Na Filozofskom, ranije Pedagoškom, fakultetu Sveučilišta u Rijeci od 1978. do 2005. godine postojao je jednopredmetni dodiplomski studij likovnih umjetnosti na kojem su studenti stjecali zvanje profesora likovnih umjetnosti. Odsjek za povijest umjetnosti, osnovan u svibnju 2003. godine, kao i studij povijesti umjetnosti izrasli su iz djelovanja Katedre za teoretske predmete studija likovnih umjetnosti. Do pokretanja studija povijesti umjetnosti studenti iz ove regije koji su željeli studirati povijest umjetnosti odlazili su u Zagreb, Zadar, no sve češće u Ljubljanu, Trst ili Veneciju. Osim što se broj takvih studenata od 1990. godine rapidno smanjio zbog imovinskog stanja građana, oni koji su studirali u inozemstvu nisu mogli steći temeljit i primjeren uvid u nacionalnu povijest umjetnosti. K tome, najuspješniji među takvim studentima samo su se iznimno nakon studija vraćali u Rijeku ili njezinu širu regiju. Nedostatak povjesničara umjetnosti u srednjim školama, muzejima, galerijama i institucijama koje se bave zaštitom spomeničke baštine ovdje je i danas vrlo izražen, pa u samom gradu Rijeci već duže vrijeme postoji veći broj slobodnih radnih mjesta za koja se povremeno raspisuju natječaji bez ikakva ishoda.

Spomenička baština Istre, kvarnerskog primorja i otočja te Gorskog Kotara, područja koja gravitiraju Sveučilištu u Rijeci, vrlo je bogata. Iako su se mnogi naši, talijanski i slovenski znanstvenici njome bavili, ona još nije u cijelosti primjereno istražena ni prezentirana stručnoj ili širokoj javnosti: literatura je većim dijelom zastarjela, dok je ona pisana na talijanskom jeziku često neobjektivna, što je posljedica političkih previranja sredine 20. stoljeća. Nepoznati, zanemareni, neevidentirani spomenici češće propadaju, bivaju otuđeni ili obezvrijeđeni. Stoga je potreba za povjesničarima umjetnosti u ovom području vrlo velika: nužno je prisustvo stručnjaka koji će kroz institucije izravno vezane uz očuvanje i istraživanje spomeničke baštine (uređi za zaštitu spomeničke baštine, muzeji) ili uz one koje se spomenicima neizravno bave (osnovne i srednje škole, novine i elektronski mediji, turizam, izdavaštvo) unaprijediti znanja o baštini, pomoći kod njezina očuvanja te, konačno, ali ne i najmanje važno, unaprijediti svijest široke javnosti o postojanju spomenika, njihovoj

vrijednosti i o potrebi nastojanja čitave zajednice za očuvanjem svakog spomenika i ambijenta u kojem se nalazi.

Filozofski fakultet je intelektualno i kulturno žarište svakog sveučilišta čiji se utjecaj u optimalnim okolnostima može i mora osjetiti i izvan akademske sredine. Pokretanjem studija povijesti umjetnosti, uz već postojeće studije, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci će dodatno pomoći širokoj javnosti da stekne primjeren uvid u svoju povijest, značaj spomeničke baštine i ulogu njezina očuvanja te unaprijediti kulturnu i obrazovnu razinu čitave regije.

Studij povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci želi nastaviti i dalje razvijati stoljetnu tradiciju sveučilišnog poučavanja povijesti umjetnosti u Hrvatskoj koja se je začela na Sveučilištu u Zagrebu, a postoji već čitav niz godina i na Filozofskom fakultetu u Zadru, danas Sveučilištu u Zadru. Većina nastavnika na postojećem Odsjeku likovnih umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci stasala je i znanstveno se usavršavala na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pa će riječki studij povijesti umjetnosti sadržajem, znanstvenim i nastavnim opredjeljenjima, suradnjom u nastavi i znanstvenom istraživanju biti snažno orijentiran na suradnju sa zagrebačkim i zadarskim studijem, istovremeno nastojeći uvesti najbolje sadržaje i nastavne pristupe koji se nude na europskim i sjevernoameričkim sveučilištima.

Magistri povijesti umjetnosti moći će se zaposliti u muzejskim i galerijskim ustanovama, uredima Državne uprave za zaštitu spomenika, srednjim školama, bibliotekama, turističkim agencijama, izdavačkim kućama te mogu raditi kao novinari u tiskanim ili elektronskim medijima. Magistri edukacije povijesti umjetnosti moći će se zaposliti u gimnazijama i svim srednjim školama.

Studij povijesti umjetnosti mora polazniku pružiti temeljitu opću kulturu i sposobnost analize i vrednovanja umjetnosti – znanja koja su ključna za navedene aktivnosti, a stručnjaci ovog profila mogu pomoći u podizanju opće razine znanja i razumijevanja kulture u širokoj javnosti. Osnivanjem studija povijesti umjetnosti te poticanjem i posebnom brigom za najbolje studente osigurao bi se i primjeren broj znanstavnika i istraživača koji je od neprocjenjivog značaja za znanstveno-kulturni status i razvoj čitave regije.

Predloženi program studija povijesti umjetnosti pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci usporediv je s programom *Storia delle arti e conservazione dei beni artistici* pri Università Cà Foscari di Venezia i *Storia e tutela dei beni artistici*, Università degli Studi di Firenze. Analogije se odražavaju u sadržaju studija što žele formirati povjesničare umjetnosti koji su, istovremeno, temeljito pripremljeni za znanstveno istraživanje, ali i rad u području konzervacije. Izraženija sličnost ovdje predloženog programa sa srodnim studijima u Italiji

nego li, na primjer, u Velikoj Britaniji, izrasta iz sveučilišne tradicije, ali i situacije s nacionalnom spomeničkom baštinom koja je u nas relativno bogata, u dobroj mjeri neistražena, većinom u prilično slabom stanju sačuvanosti te, konačno, povijesno i stilski blisko povezana s umjetnošću Apeninskog poluotoka. U tom smislu, program Diplomskog studija, Teorijsko-istraživački i konzervatorski modul čvrsto je vezan s teorijom i praksom konzervacije spomeničke baštine kroz nositelje kolegija, vanjske suradnike, koji su ujedno i najzančajniji hrvatski konzervatori, te kroz suradnju u realizaciji prvenstveno terenske nastave s Konzervatorskim odjelom u Puli te uredom istog Odjela u Poreču.

Konzervatorstvo ili zaštita kulturnih dobara, što čini vrlo važan dio programa Diplomskog studija, Teorijsko-istraživački i konzervatorski modul, podrazumijeva ukupnost postupaka i radnji u cilju očuvanja, zaštite i prezentiranja kulturnih dobara. Ti postupci i radnje dijele se na dvije grupe: a) analitički, administrativni, organizacijski poslovi i b) tehnički zahvati kojima se fizički obnavlja kulturno dobro - restauriranje. Takva podjela proizlazi dijelom i iz same prirode kulturnog dobra kojem je fizička struktura "nosač" kulturno - povijesnog sadržaja. Kvalificirano postupanje s kulturnim dobrima podrazumijeva poznavanje, koliko sadržaja, toliko materijalne strukture. Nastava struke zaštite kulturnih dobara na humanističkom studiju kao što je povijest umjetnosti ima specifičnosti po kojima se mora razlikovati od učenja iste struke na tehničkom studiju, no ipak treba težiti obuhvatnosti. U prihvatljivoj asimetriji potrebno je usvojiti analitičke postupke interpretacije i valorizacije povijesnih ostataka, dokumenata i umjetničkih djela, zajedno sa znanjima o fizičkim strukturama, uzrocima degradacije i načinima obnove.

Tradicija je hrvatskog konzervatorstva da su upravo stručnjaci iz područja povijesti umjetnosti redom bili glavni organizatori i voditelji konzervatorske djelatnosti, dok su stručnjaci drugih struka, uglavnom, bili specijalizirani za pojedine vrste kulturnih dobara ili pojedine tehničke probleme.

Djelatnost zaštite kulturnih dobara u temeljitoj je ekspanziji u većini europskih zemalja, posebno Italiji, Grčkoj, Španjolskoj i to zbog značaja koje ima kulturni turizam. U Italiji se osnivaju posebni fakulteti ili studiji za kulturna dobra. Sposobnost interpretacije i valorizacije likovnog predmeta koju povjesničari umjetnosti stječu unutar osnovne struke odlična je podloga za usvajanje znanja koja kvalificirani djelatnik u službi zaštite kulturnih dobara mora imati.

1.2. Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju ekvivalentnih ili sličnih programa

- poučavanje povijesti i teorije umjetnosti pri Katedri za povijest umjetnosti i teorijske predmete pri Odsjeku za likovne umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, od 1978. godine do danas
- poučavanje povijesti i teorije umjetnosti pri Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, od 2003. godine

1.3. Partneri

Pokretanje ovog studija u interesu je javnih i državnih institucija poput gimnazija i srednjih škola, muzeja, galerija, Konzervatorskog odjela u Rijeci (Ministarstvo kulture RH), zatim izdavačkih kuća, tiskanih i elektronskih medija, institucija i organizacija koje se bave turizmom, te Sveučilišta u Rijeci. Sve navedene institucije koje djeluju u gradu Rijeci i regiji te prostorima koji inkliniraju riječkom području (Istra, Kvarner i otoci, Gorski kotar, dijelovi Dalmacije) potencijalni su partneri zainteresirani za nastavne programe te sudjelovanje u nastavnim programima. No, u skladu s prethodno navedenim, posebna će se suradnja u procesu nastave ostvarivati s Konzervatorskim odjelom u Puli te uredom istog Odjela u Poreču.

1.4. Otvorenost studija

Preddiplomski i diplomski studij povijesti umjetnosti otvoren je prema pokretljivosti studenata na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Ovdje prije svega podrazumijevamo mogućnost suradnje s istovrsnim programima na drugim hrvatskim i inozemnim sveučilištima, razmjenu iskustava, sudjelovanje studenata u nastavi i mogući prijelaz s jednog na drugi program.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija: POVIJEST UMJETNOSTI

2.2. Nositelj studija (ustanova-predlagač) i izvođač studija (sastavnica koja izvodi ili koordinira izvođenje studija)

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Odsjek za povijest umjetnosti

2.3. Trajanje studija

Preddiplomski studij – 6 semestara (3 akademske godine)

Diplomski studij – 4 semestra (2 akademske godine)

2.4. Uvjeti upisa na studij

- a) završena gimnazija ili druga četverogodišnja srednja škola
- b) opći uspjeh u gimnaziji ili srednjoj školi, vrednovan prema zakonskim i sveučilišnim propisima
- c) uspjeh u relevantnim predmetima: povijest umjetnosti, povijest, hrvatski jezik i jedan od stranih jezika
- d) usmeni i pismeni razredbeni ispit čiji se sadržaj drži općeg gimnazijskog programa povijesti umjetnosti, povijesti i hrvatskog jezika koji je na snazi u vrijeme ispita.

2.5. Preddiplomski studij

Po završetku preddiplomskog studija stječe se zvanje prvostupnika/ce humanističkih znanosti, odnosno postaje se bakalaureus humanističkih znanosti. Kompetencije nosioca ovog zvanja vezane su uz dobru opću kulturu, pismenost i općenito poznavanje povijesnih znanosti, te nešto specifičniji uvid u područje povijesti umjetnosti. Stjecanjem ovakve stručne spreme, studentu se pruža mogućnost zapošljavanja u turizmu, u tiskanim i elektronskim medijima, u izdavaštvu, u galerijskoj djelatnosti, u organizaciji kulturnih događanja, te u gospodarstvu u svojstvu osobe zadužene za javne odnose. Poslije završenog preddiplomskog studija, student može upisati diplomski studij povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, te sve druge diplomske programe koji budu priznavali ovaj studij.

2.6. Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija

a) završetkom preddiplomskog studija povijesti umjetnosti stječe se akademski stupanj
PRVOSTUPNIKA/CE HUMANISTIČKIH ZNANOSTI odnosno BAKALAUREUS
HUMANISTIČKIH ZNANOSTI

b) završetkom diplomskog studija povijesti umjetnosti stječe se akademski stupanj
MAGISTAR POVIJESTI UMJETNOSTI ili
MAGISTAR EDUKACIJE POVIJESTI UMJETNOSTI
ovisno o završenom modulu studija.

II. GODINA PREDDIPLOMSKOG STUDIJA

KOLEGIJ	III. SEMESTAR			IV. SEMESTAR			UKUPNO SATI	ECTS BODOVI
	P	S	V	P	S	V		
Kršćanska ikonografija	1	1					30	3
Umjetnost romanike	3	1					60	5
Umjetnost gotike	3	1					60	5
Izborni kolegij* 1. Izborni kolegij iz C segmenta 2. Baština kao izvor za društveni razvoj 3. Muzejska pedagogija – teorija, praksa, metode 4. kamena skulptura 15. i 16. stoljeća duž istočne obale Jadrna	1	2					45	2-3
Osnove zaštite kulturne baštine				1	1		30	3
Umjetnost renesanse				4	2		90	7
Umjetnost 15. i 16. stoljeća u Hrvatskoj				1	1		30	3
Izborni kolegij* 1. Izborni kolegij iz C segmenta 2. Arhitektura na istočnoj obali Jadrana od 1400.-1800. godine 3. Povijest umjetnosti i pomoćne povijesne znanosti 4. Umjetnost sjevernog jadrana od antike do srednjeg vijeka 5. Teme iz sakralne umjetnosti otoka Krka 6. Umjetnički obrt u ranom novom vijeku - tekstil				1	2		45	2-3
UKUPNO IZBORNI								
SATI NASTAVE TJEDNO	8	5		8	6			
UKUPNO SATI NASTAVE PO SEMESTRU	120	75		120	90			
UKUPNO BODOVA								30

III. GODINA PREDDIPLOMSKOG STUDIJA

KOLEGIJ	V. SEMESTAR			VI. SEMESTAR			UKUPNO SATI	ECTS BODOVI
	P	S	V	P	S	V		
Umjetnost baroka	3	2					75	5
Umjetnost 19. stoljeća	3	1					60	5
Muzeologija	1	1					30	2
Izborni kolegij* 1. Baština kao izvor za društveni razvoj 2. Muzejska pedagogija – teorija, praksa, metode 3. Kamena skulptura 15. i 16. stoljeća duž istočne obale Jadrana	1	2					45	3
Umjetnost 20. stoljeća				3	1		60	5
Umjetnost danas				2	1		45	4
Seminar završnog rada				-	1		15	
Završni rad				-	-		-	3
Izborni kolegij* 1. Izborni kolegij iz C segmenta 2. Arhitektura na istočnoj obali Jadrana od 1400.-1800. godine 3. Povijest umjetnosti i pomoćne povijesne znanosti 4. Teme iz sakralne umjetnosti otoka Krka 5. Umjetnički obrt u ranom novom vijeku - tekstil				1	2		45	3
UKUPNO IZBORNI								
SATI NASTAVE TJEDNO	8	6		6	5			
UKUPNO SATI NASTAVE PO SEMESTRU	120	90		90	75			
UKUPNO BODOVA								30

* odabir jednog izbornog kolegija u svakom semestru obvezatan je

3.2. Opis svakog predmeta

**PROGRAM KOLEGIJA PREDDIPLOMSKOG STUDIJA POVIJESTI
UMJETNOSTI:**

Obvezni kolegiji

Tablica 2.

3.2. Opis predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Marina Vicelja-Matijašić	
Naziv predmeta	Ikonologija	
Studijski program	Povijest umjetnosti - DS	
Status predmeta	obvezni	
Godina	I. DS	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	45 (30+0+15)

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Mogućnost ikonološke interpretacije i analize umjetničkog djela temeljena na povijesno umjetničkom znanju, izvorima (tekst) i usvojenoj ikonografskoj strukturi.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Razumijevanje nastanka i razvoja određenog sadržaja/teme u vremenu i prostoru; njezinog širenja te ishodišta i utjecaja. Mogućnost čitanja i analize određenog likovnog djela. Mogućnost sudjelovanja u diskusiji i jasnog i argumentiranog obrazloženja teze ili stava. Poznavanje recentne literature i recentnih rezultata istraživanja i doprinosa u disciplini. Razvijena sposobnost samostalnog istraživanja i obrane određene teze u pisanom i usmenom obliku.

1.4. Sadržaj predmeta

Ikonologija – povijesni pregled; odnos pojmova ikonologija-ikonografija; ikonologija danas
Razvoj ikonološke misli: Warburg, Panofsky, Warburgova škola (biblioteka), Američka škola, kritike ikonologije (Gombrich i suvremeni autori)
Ikonološke metode – interpretacija «slike» s obzirom na ikonografski kontekst, nastanak, kontinuitet i recepciju; način čitanja i recepcije «slike»; promjena načina prikazivanja sadržaja u povijesti umjetnosti
«Slika» kao povijesni dokument
«Slika» kao komentar
Riječ i slika – mehanizmi i tipologija
Case study – interpretacija određenog sadržaja-teme

1.5. Vrste izvođenja nastave

- predavanja
 seminari i radionice
 vježbe
 obrazovanje na daljinu
 terenska nastava

- samostalni zadaci
 multimedija i mreža
 laboratorij
 mentorski rad
 ostalo

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Uredno pohađanje nastave; izrada zadanog zadatka – prezentacija obrađene teme.

1.8. Praćenje¹ rada studenata

Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Vrednuje se sudjelovanje u raspravama i zajedničkim radioncama; izrada i prikaz prezentacije na zadanu temu; esej završni i usmeni dio ispita.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Panofsky, E. *Ikonološke studije*. Beograd 1975. (poglavlja: Slijepi kupidon i Neoplatonistički pokret u Firenci)
2. *Ideal, forma, simbol*. Zagreb, 1995., Biblioteka Instituta PU, (A.M.Warburg: Talijanska umjetnost i internacionalna astrologija u palači Schifanoja u Ferrari)
3. Warburg, A. *Ritual zmije*. Zagreb, 1996., Biblioteka Instituta PU, (W.S. Heckscher, Geneza ikonologije)
3. Reader sastavljen od odabranih poglavlja: Ceri Via, Nei dettagli nascosto (Roma, 2003); *Iconography at the Crossroads*. uredio B.Cassidy, Princeton 1993.; Mitchell, W.J.T. *Iconology: Image, Text, Ideology*. Chicago 1986.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Shapiro, M. *Words, Script and Pictures: Semiotics of Visual Language*. New York, 1996.
2. Holly, M.A. *Panofsky and the Foundation of Art History*. Ithaca, NY, 1984.
3. *Image and Beliefe*. Princeton, 1999.
4. Hall, J. *Rječnik tema i simbola u umjetnosti*. Zagreb 1991.
5. Gombrich, E.H. *The Sense of Order: A Study of Psychology of Decorative Art*. Ithaca, 1984.
6. Schapiro, M. *Words and Pictures*. Hag, 1973.
7. Panofsky, E. *Meaning in the Visual Arts*. Chicago, 1998.
8. Miles, M. *Image as Insight. Visual Understanding in Western Christianity and Secular Culture*. Boston 1985.
9. Warburg, A. *Ritual zmije*. Zagreb, 1996.
10. Sindig – Larsen, S. *Iconography and Ritual. A Study of Analytical Perspectives*. Oslo 1999.
11. Van Straten, R. *Uvod u ikonografiju*. Zagreb, 2001.
12. Kessler, H. *Spiritual Seeing*. Philadelphia, 2000.
13. Barber, C. *Figure and Likeness*. Princeton UP, 2002.
14. Carboni, M. *L'occhio e la pagina*. Milano, 2002.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- povratne informacije o studentskom razumijevanju na predavanjima – pisane i usmene
- zaključna rasprava o program kolegija, nastavu i nastavnom materijalu
- evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)
- ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata
- portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

¹ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Opće informacije		
Nositelj predmeta		
Naziv predmeta	METODOLOGIJA ANALIZE I DOKUMENTIRANJA KULTURNOG DOBRA	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	5
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Svladavanje osnovnih tehnika analize i izrade dokumentacije kulturnog dobra za potrebe provođenja njihove zaštite i očuvanja. Administrativni i organizacijski postupci s kulturnim dobrima zahtijevaju temeljito poznavanje njihovih fizičkih i kulturno – povijesnih svojstava. Primjena tehnika evidencije i dokumentiranja kulturnog dobra pri čemu se primjenjuju slični postupci kao pri objedinjavanju podataka za monografsku obradu.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Osposobljenost u donošenju racionalnih i primjenjivih odluka o postupanju s kulturnim dobrom. Nadogradnja sposobnosti raščlambe kulturnog dobra izvan okvira usvojenih u temeljnoj nastavi povijesti umjetnosti. Stjecanje sposobnosti tehničkog opisa predmeta, njegove fizičke i kronološke kompleksnosti. Sposobnost samostalne primjene tehnika izrade dokumentacije koja služi za registraciju kulturnog dobra, konzervatorskog elaborata kao osnove za programiranje zaštitnog zahvata, inventara i kataloga kao osnove za registraciju, organizaciju izložbi i postavu zbirki.

1.4. Sadržaj predmeta

Izlaže se široka skala standardnih konzervatorskih postupaka pri izradi različitih konzervatorskih studija i elaborata. Donose se primjeri dokumentacije prema vrsti (povijesni-arhivski podaci, analitički opisi, kataloški opisi, kataloška jedinica, fotografije, grafička dokumentacija, specijalna dokumentacija, uzorci) i namjeni (osnovna evidencija, inventar, dokumentacija koja prethodi zahvatu, dokumentacija koja prati zahvat, završni izvještaj, konzervatorska podloga za urbanističko planiranje, konzervatorski projekt, izložbeni projekt). Koristi se mogućnost analize i diskusije na konkretnim konzervatorskim i konzervatorsko-restauratorskim zahvatima na području sjevernoga Jadrana, koji su dostupni za rad na terenu. Dio primjera odabranih za analizu i diskusiju potječe iz prakse voditelja kolegija, jer je za druge realizacije teško pribaviti cjelovitu dokumentaciju. Odabrani su primjeri kulturnih dobara različitih dimenzija, materijala i stupnja ugroženosti. Provođa se edukacija utvrđivanja povijesnih slojeva i faza. Tumače se nedestruktivne i destruktivne metode (sondiranje), fizičke i kemijske analize prikupljanja podataka.

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒	predavanja
☐	seminari i radionice
☐	vježbe

☒	samostalni zadaci
☒	multimedija i mreža
☐	laboratorij

☐	obrazovanje na daljinu	☐	mentorski rad
☒	terenska nastava	☒	ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni pohađati predavanja, prisustvovati terenskoj nastavi i prezentirati seminarski rad. Također su dužni pripremiti se za nastavu (čitanje materijala, priprema za diskusiju na zadanu temu) ukoliko je to predviđeno.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad	1	Ekperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	1	Esej		Istraživanje	
Projekt	1	Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

*OCJENIVANJE

Varijanta 1. (završni ispit) Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. T. Marasović, Aktivni pristup graditeljskom nasljeđu, Split, 1985.
2. Maroević, Sadašnjost baštine, Zagreb 1986.
3. B. M. Feilden, Conservation of Historic Buildings, London, 1982.
4. D. Vokić (priredio), Smjernice konzervatorsko-restauratorskog rada, Zagreb, 2007.
5. G. Nikšić, Materijali i tehnike - Konzervacija nepokretnih kulturnih dobara, Split, 2010., skripta

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. M. Bradanović, Analiza i dokumentiranje kulturnih dobara - zbirka tekstova, Rijeka, 2010., (skripta).
2. N. Jakšić, R. Tomić, Umjetnička baština Zadarske nadbiskupije – zlatarstvo, Zadar, 2004.
3. K. Majer, P. Puhmajer, Palača šećerane u Rijeci, Rijeka 2008.
4. H. Malinar, Vlaga u povijesnim građevinama, Zagreb, 2003.
5. D. Marasović, Povijesna jezgra Splita (Studije-programi-realizacije), Split, 2009.
6. D. Miletić, M. Valjato-Fabris, Kapela sv. Filipa i Jakova na Medvedgradu, Zagreb, 1987.
7. G. Perusini, Il restauro dei dipinti e delle sculture lignee, storia, teorie e tecniche, Udine, 1985. ili 1994. (dostupno i kao skripta u prijevodu R. Oštrića)
8. G. Rocchi, Istituzioni di restauro dei beni architettonici e ambientali, Milano, 1985.
9. P. Vežić, Sveti Donat – Rotonda Sv. Trojstva u Zadru, Split, 2002.
10. Povelja konzervacije i restauracije umjetničkih i kulturnih spomenika, Pogledi, 3-4, 18, Split, 1988., 753-782.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici:

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...)

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne)

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Opće informacije		
Nositelj predmeta		
Naziv predmeta	POVIJEST ZAŠTITE KULTURNIH DOBARA	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	5
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Usvajanje znanja o povijesnom razvoju zaštite kulturne baštine i konzervatorske misli u Europi, svijetu i Hrvatskoj. Nacionalni primjeri tumače se u povijesnom kontekstu državnopravnih razlika koje su dovele do pojave različite konzervatorske prakse u primorskoj i kontinentalnoj Hrvatskoj. Posebna se pažnja posvećuje izrazito naprednim i vrlo značajnim a još nedovoljno poznatim povijesnim primjerima zaštite spomenika na prostoru sjevernoga Jadrana.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Stjecanje znanja o najznačajnijim konzervatorsko-restauratorskim zahvatima, povijesnom napretku teorije konzervacije, konzervatorske misli i postupaka, postanku i razvitku konzervatorskih škola te njihovim pokretačima i predvodnicima. Kompetencija valorizacije kulturnog dobra u kontekstu konzervatorsko-restauratorskih zahvata koji su se kroz povijest na njemu odvijali.

1.4. Sadržaj predmeta

Stari vijek, Ciceronov govor protiv Vera, Pauzanijin Vodič kroz Heladu, Plinije Stariji, Septimije Sever i Memnonovi kolosi, Plotin, papa Damas I, Majorijanov edikt.

Srednji vijek, Teodorikova nastojanja, Justinijanov kodeks, Karlo Veliki, karolinška obnova, Otoni, zaštita Trajanovog stupa, gradski statuti, humanističko buđenje zanimanja za antiku.

Renesansa, pape i spomenici, Della Valle i Medici, Donatello, Verrochio, Sansovino, Bandinelli, Vasari, Rossellino, Alberti, Palladio, Peruzzi.

Reformacija, protureformacija, Tridentski koncil, švedski pravni akti o zaštiti, Maratta, Contri, Edwards, Piranesi, Winckelmann.

Koncepti XIX. stoljeća, Canova, Valadier, Viollet-le-Duc, Ruskin, Riegl, Boito.

Hrvatska u europskim trendovima i hrv. specifičnosti, Marulić, Papalić, salonitanske ruševine, Dioklecijanova palača, Adam i zanimanje Europe za jadranske spomenike antike, različite konzervatorske prakse u primorskim i kontinentalnim hrv. zemljama i pokušaji prevladavanja, Andrić, Sackinski, Jackson, Hauser, Iveković, Marun, Bulić, Smirich, Kršnjavi, Schmidt, Bolle, Szabo, Karaman, Fisković.

Sjeverni Jadran, razlozi kasnoantičkih, srednjovjekovnih i kasnijih uporaba *spolia*, Arena u Pulskom statutu, providur Emo, spomenici antike u doba renesanse, De Ville, putopisna zapažanja Fortisa, kolekcionar Dinaričić, Carli, prva arheološka istraživanja, tršćanski klasicistički krug i spomenici, Nobile prvi konzervator na istočnoj obali Jadrana, konzervatorski zahvati, dokumentacijska djelatnost, Sabljar na sjevernom Jadranu, Nugent, romantizam, opčinjenost skulpturom iz Mletaka i zaštita spomenika u

kontekstu nacionalnih buđenja.

Istraživanja kompleksa Eufrazijane, Peteani, Deperis, Millet, Frey, Cirilli, F. Forlati, Molajoli.

Djelatnost Centralne komisije u Istri i na kvarnerskim otocima, A. Gnirs i drugi. Budinichev rad.

Između dva svjetska rata, Szabo u Hrv. primorju, Schnaiderovo popisivanje, talijanska konzervatorska služba u Istri, mreža i djelatnost počasnih konzervatora, Gigante, Lemessi.

Obnova nakon ratnih stradanja, Senj, Pula, Krk, Osor, Pavan, Mirabella Roberti, Freudenreich, Perc

Prva poratna rekognosciranja terena Fučić, Hauptmann, Stele,

Počeci sustavne zaštite nakon Drugog svjetskog rata, od zidnog slikarstva, preko prvih zaštita urbanističkih cjelina, do zaštite tradicijske arhitekture i inventarizacije pokretne baštine, Perčić, Prelogov pristup urbanističkoj zaštiti, Mohorovičićeva djelatnost, Riječki slučaj, od napredne obnove Trsata do razaranja Staroga grada. Zaštita spomenika tijekom Domovinskog rata.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☒ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni pohađati predavanja i prisustvovati terenskoj nastavi. Također su dužni pripremiti se za nastavu (čitanje materijala, priprema za diskusiju na zadanu temu) ukoliko je to predviđeno.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	1	Esej		Istraživanje	
Projekt	2	Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

*OCJENIVANJE

Varijanta 1. (završni ispit) Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. M. Bradanović, Tradicija, osnutak i djelovanje konzervatorske službe u Rijeci, Sv. Vid, 6, Rijeka, 2001., 127-145.
2. J. Jokilehto, A History of Architectural Conservation, Butterworth-Heinemann; Oxford, 1999.
3. T. Marasović, Zaštita graditeljskog nasljeđa, Povijesni pregled s izborom tekstova i dokumenata, Split, 1983.
4. G. Perusini, Il restauro dei dipinti e delle sculture lignee, storia, teorie e tecniche, Udine, 1985 ili 1994, povijesni pregled 5-30, (dostupno i kao skripta u prijevodu R. Oštrića).
5. M. Špičić, Konzerviranje europskih spomenika od 1800. do 1850. godine, Zagreb, 2009.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. L. A. Horvat, Prilozi povijesnom razvoju čuvanja umjetničkih i kulturno-poviestnih spomenika spomenika u Hrvatskoj, Zagreb, 1944.
2. D. Kečkemet, Vicko Andrić, arhitekt i konzervator 1793-1866, Split, 1993.
3. D. Kečkemet, Robert Adam - Dioklecijanova palača i klasicizam, Split, 2003.

4. B. Mader, Sfinga z Belvederja, Nadvojvoda Franz Ferdinand in spomeniško varstvo v Istri, Koper, 2000.
5. G. Pavan, *Il restauro del tempio d'Augusto a Pola (1946-1947) a cinquant'anni dai lavori*, Archeografo Triestino, ser. IV, 57, 1997. 115-148.
6. Iva Perčić, *Konzervatorski radovi u Istri i Hrvatskom primorju od 1949. do 1954. godine*, Zbornik zaštite spomenika kulture, sv. 6/7, Beograd, 1957, str. 289-298. Ista, *Konzervatorski radovi u Istri i Hrvatskom primorju od 1955. do 1958. godine*, ZZSK, 10, 1959. str. 323-334. Ista, *Konzervatorski radovi na spomenicima u Istri i Hrvatskom primorju od 1959. do 1961. godine*, ZZSK, 13, 1962, 182-194.
7. S. Piplović, Alois Hauser u Dalmaciji, Split, 2002.
8. T. Stahuljak, Gjuro Szabo djelo jednog života, Zagreb, 1995.
9. M. Špikić (ur.), Anatomija povijesnoga spomenika, Zagreb, 2006.
10. A. Terry, F. Gilmore Eaves, Retrieving the Record: A Century of Archaeology at Poreč (1847-1947), Zagreb-Motovun, 2001.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici:

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...)

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne)

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Dr. sc. Nataša Lah	
Naziv predmeta	Povijest povijesti umjetnosti	
Studijski program	Povijest umjetnosti – diplomski studij, opći smjer	
Status predmeta	Obavezan	
Godina	4	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Komparativno upoznavanje povijesti povijesti i teorije umjetnosti. Razumijevanje kontinuiteta različitih teorija i teorijskih polazišta u okviru povijesti i teorije umjetnosti uključujući srodne discipline poput estetike, filozofije i povijesti kulture. Svojim sadržajem kolegij prethodi potpunijem i boljem razumijevanju Teorije umjetnosti i Metodike teorije umjetnosti.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

/

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Poznavanje povijesti i teorije umjetnosti primjereno razini diplomskog studija. Razumijevanje stručnih i znanstvenih tekstova s područja povijesti povijesti, kao i kompetencija u razlikovanju njihovih predmetnih smjernica i primjene. Sposobnost komparacije različitih povijesnoumjetničkih i teorijskih pristupa, metoda i škola tijekom povijesnog razvoja disciplina. Razumijevanje kontinuiteta u kontekstu razvoja kulture i promjena kulturnih paradigmi.

1.4. Sadržaj predmeta

Teorijski pristupi poimanju umjetničkoga djela I spektar prioriteta u pojedinim povijesnim razdobljima (od antike, preko helenizma, ranoga kršćanstva, srednjega vijeka, novovjekovne umjetnosti, 19. I 20. Stoljeća, pa do novonastalih smjernica 21. stoljeća). Specifičnosti promjena I okosnice kontinuiteta s obzirom na kulturne paradigme, epohalne vrijednosne orijentire I dominantne ideologije. Razlikovanje teorijskih doprinosa na poljima tehnološkog razvitka, estetskih stajališta I zakonitosti razvoja povijesno umjetničke discipline.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒	predavanja	☐	samostalni zadaci
	☒	seminari i radionice	☒	multimedija i mreža
	☐	vježbe	☐	laboratorij
	☐	obrazovanje na daljinu	☒	mentorski rad
	☐	terenska nastava	☒	ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

70% prisutnosti na nastavi
Seminarski rad uz održanu ppt prezentaciju
Pismeni ispit

Usmeni ispit							
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)							
Pohađanje nastave 1		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad 1		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit 1		Usmeni ispit 1		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu							
<ul style="list-style-type: none"> - Redovito pohađanje nastave i aktivnost u raspravama - Kreativni i samostalan pristup izradi i prezentaciji seminarskog rada - Poznavanje minimum 60% gradiva traženog na pismenom ispitu - Mogućnost samostalnog zaključivanja temeljenog na poznavanju gradiva na usmenom ispitu							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Ed.). (2000). <i>Art in Theory 1648-1815. An Anthology of Changing Ideas</i>. Oxford: Blackwell Publishers Ltd. (odabrana poglavlja) - Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Ed.). (1998.). <i>Art in Theory 1815-1900. An Anthology of Changing Ideas</i>. Oxford: Blackwell Publishers Ltd. (odabrana poglavlja) - Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Ed.). (2003). <i>Art in Theory 1900-2000</i>. Oxford: Blackwell. (odabrana poglavlja) - Venturi, L. (1945.). <i>Storia della critica d'arte</i>. Roma: Edizioni U. / alternativno: Venturi, L. (1963.). <i>Istorija umetničke kritike</i>. Beograd: Kultura. - ppt prezentacija održanih predavanja elektroničkim putem dostupna svim polaznicima kolegija							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - U. Kultermann, <i>Povijest povijesti umjetnosti</i>, Zagreb 2002 - <i>The Art of Art History. A critical anthology</i>. Edited by Donald Preziosi. Oxford / New York, 1998. (odabrana poglavlja) - H. Osborne, <i>Aesthetics and Art Theory, An Historical Introduction</i>, London And Harlow 1968.							
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
<i>Naslov</i>				<i>Broj primjeraka</i>		<i>Broj studenata</i>	
Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Ed.). (2000). <i>Art in Theory 1648-1815. An Anthology of Changing Ideas</i> . Oxford: Blackwell Publishers Ltd.				1		35	
Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Ed.). (1998.). <i>Art in Theory 1815-1900. An Anthology of Changing Ideas</i> . Oxford: Blackwell Publishers Ltd.				1		35	
Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Ed.). (2003). <i>Art in Theory 1900-2000. An Anthology of Changing Ideas</i> . Oxford: Blackwell Publishers Ltd.				1		35	
Venturi, L. (1945.). <i>Storia della critica d'arte</i> . Roma: Edizioni U. / alternativno: Venturi, L. (1963.). <i>Istorija umetničke kritike</i> . Beograd: Kultura.				0		35	

Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia

T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091

W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr

<i>1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Interakcija sa studentima		
Studentska evaluacija		
Višekratno provjeravanje razumijevanja i orijentacije u (tijekom nastave) održanim sadržajima kolegija		

Opće informacije		
Nositelj predmeta		
Naziv predmeta	TEORIJA UMJETNOSTI	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	6
	Broj sati (P+V+S)	30+0+45

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Komparativno poznavanje teorije umjetnosti i njoj srodnih teorija estetike, stila i filozofije umjetnosti u odnosu na povijest umjetnosti. Pregledan uvid u razdoblje europske povijesti teorijske misli do kraja 19 st. kroz estetiku i teoriju stila, te postestetsko razdoblje umjetnosti 20 i 21 stoljeća kroz teorijski rad Bečke škole povijesti umjetnosti, vizualni formalizam modernističkog pristupa Clementa Greenberga, kritičku teoriju frankfurtskog kruga, teoriju postmodernizma i socijalno kulturološke okvire discipline. Razvijanje sposobnosti stručnog izražavanja u pisanom obliku.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Poznavanje povijesti teorije umjetnosti primjereno razini diplomskog studija. Kompetencija u analizi tekstova iz teorije umjetnosti. Stjecanje sposobnosti analize teorijskih tekstova i sposobnosti formuliranja koherentnih i uvjerljivih tekstova koji se bave sadržajem kolegija.

1.4. Sadržaj predmeta

Teorija umjetnosti

1. Prakse gledanja i vrijednosni sustavi
  - teorija kao povijest recepcije
  - teorija kao povijest stvaranja vrijednosnih sustava (institucionalizacija)
  - teleološki, osjetilni, emocionalni i kontekstualni aspekti recepcije
2. Estetski (filozofski) pristup
  - predestetsko razdoblje: od magijske realije do mitskog realizma
  - estetski problemi: lijepog, ružnog i uzvišenog
  - estetski pristupi: fenomenološki, ontološki i hermeneutički
  - estetika i etika
3. Teorija stila
  - atribuiranje stila
  - razina: forma-sadržaj
  - razina: prostor-vrijeme
  - stilske i nestilske vrste
4. Teorijski koncept umjetničko djelo-umjetnik
  - tradicionalni okvir discipline
  - Bečka škola povijesti umjetnosti
  - modernistički okvir discipline

- vizualni formalizam Clementa Greenberga 5. Teorijski koncept svijet umjetnosti - kritički okvir discipline - utjecaji frankfurtskog kruga i strukturalista - psihologija percepcije i filozofija jezika - feministička povijest umjetnosti - kulturološki okvir discipline - postmodernistički okvir discipline							
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒	predavanja	☐	samostalni zadaci			
	☒	seminari i radionice	☒	multimedija i mreža			
	☐	vježbe	☐	laboratorij			
	☐	obrazovanje na daljinu	☐	mentorski rad			
	☐	terenska nastava	☒	ostalo: konzultacije			
1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
Aktivno sudjelovanje u nastavi, seminarski rad - izlaganje i pismeni rad, kolokvij, pismeni i usmeni ispit.							
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)							
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	0,5	Ekperimentalni rad	1
Pismeni ispit	2	Usmeni ispit	1	Esej		Istraživanje	2
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0,5	Referat	0,5	Praktični rad	
1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu							
*OCJENIVANJE <i>Varijanta 1. (završni ispit)</i> Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova. Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Grlić, D. (1978). <i>Estetika</i> (Vol. I-IV). Zagreb: Naprijed. (odabrana poglavlja) 2. Mišćević, N., & Zinaić, M. (Eds.). (1982). <i>Plastički znak</i> . Rijeka: ICR. 3. Knežević, S. (Ed.). (1999). <i>Bečka škola povijesti umjetnosti</i> . Zagreb: Barbat. 4. Pintarić, V. H. (2009). <i>Tradicija i moderna</i> . Zagreb: HAZU, Glijptoteka. 5. Kolečnik, L. (Ed.). (2005). <i>Umjetničko djelo kao društvena činjenica. Perspektive kritičke povijesti umjetnosti</i> . Zagreb: IPU. 6. Michaud, Y. (2004). <i>Umjetnost u plinovitom stanju. Esej o trijumfu estetike</i> . Zagreb: Naklada Ljevak.							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Šuvaković, M. (2005). <i>Pojmovnik suvremene umjetnosti</i> . Zagreb, Ghent: Horetzky, Vlees & Beton. 2. Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Eds.). (2003). <i>Art in Theory 1900-2000</i> . Oxford: Blackwell. (odabrana poglavlja) 3. Struken, M., & Cartwright, L. (2001). <i>Practices of Looking</i> . New York: Oxford University Press 4. Kolečnik, L. (2004). Utjecaj kulturalnih teorija na povijest umjetnosti kao znanstvenu disciplinu. In M. Pelc (Ed.), <i>1. Kongres hrvatskih povjesničara umjetnosti</i> (pp.							

<http://hart.hr/uploads/documents/50.pdf>). Zagreb: IPU.

5. Kolešnik, L. (Ed.). (1999). *Feministička likovna kritika i teorija likovnih umjetnosti*. Zagreb: Centar za ženske studije.
6. Danto, A. C. (1997.). *Preobražaj svakidašnjeg. Filozofija umjetnosti*. Zagreb: Kruzak.
7. Carroll, N. (1995). Danto, Style, and Intention. *The Journal of Aesthetic and Art Criticism*, 53 (3).
8. Baudrillard, J. (2001.). *Simulakrumi i simulacija*. Karlovac: Naklada DAGGK, Biblioteka Psefizma.
9. Barasch, M. (1998). *Modern Theories of Art*. New York, London: New York U.P.
10. Borjev, J. (2009). *Estetika*. Sarajevo: Bosanska riječ.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici:

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...)

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne)

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Opće informacije		
Nositelj predmeta		
Naziv predmeta	MUZEOLOGIJA I GALERISTIKA	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Upoznavanje s primjerima suvremene muzejske prakse, te prepoznavanje uloge muzeja u širem društvenom kontekstu. Ovladavanje znanjem i vještinama potrebnim za planiranje, organizaciju i ostvarenje izložbenog projekta kroz predavanja i praktično iskustvo. Dobiti uvid u iskustva organizatora različitih tipova izložbi i svih njezinih segmenata.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Poznavanje procesa organizacije izložbe u svim njezinim segmentima i vladanje vještinama za njenu realizaciju: kroz praksu pripreme izložbenog programa fokusiranje pažnje na ciljanu/odabranu vizualnu informaciju, istraživanje muzejskog/izložbenog fundusa, vježbanje opservativnih i interpretativnih sposobnosti te stjecanje iskustva u koncipiranju i realizaciji postava izložbe; poznavanje osnova o financijskom planiranju projekta i upoznavanje s mogućim izvorima financiranja; poznavanje osnova promocije i marketinške komunikacije; poznavanje osnovnih zakona i propisa u izložbenoj djelatnosti.

1.4. Sadržaj predmeta

Muzeologija: uloga muzeja danas, prilagodbe/promjene suvremene muzeologije u odnosu prema novoj ulozi u širem društvenom kontekstu, u kontekstu informacijskih znanosti i tehnoloških promjena/novina, suvremena muzejska arhitektura u svijetu i kod nas, legislativa.

Galeristika: povijesni pregled izložbene djelatnosti u nas i u svijetu, životni ciklus izložbe, izložbeni prostor/oprema/postav, projektno planiranje, budžet projekta i izvori financiranja (javni proračuni, EU fondovi ...) promocija i marketinška komunikacija u kulturi i umjetnosti, legislativa, primjeri dobre prakse.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo: konzultacije
1.6. Komentari	Nastojat će se putem ovog kolegija razvijati aktivna suradnja između muzejskih institucija i Fakulteta u vidu već započete prakse s MMSU-om, kroz zajedničku realizaciju jednog izložbenog projekta godišnje. Terenska	

nastava odvijat će se u muzejskim i galerijskim prostorima.

1.7. Obveze studenata

Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, pisanje izvještaja/dnevnika o aktivnostima koje se prate na terenu, usmeni ispit.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

*OCJENIVANJE

Varijanta 1. (završni ispit) Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Šola, Tomislav. Eseji o muzejima i njihovoj teoriji - prema kibernetičkom muzeju. Zagreb. Hrvatski nacionalni komitete ICOM-a, 2003.
2. Maroević, Ivo: Komunikacija. u: Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993.
3. Muzejske publikacije. Muzejska publikacija i novi mediji /Tema broja/ Informatica museologica, br. 3-4, 2001, str. 6-116.
4. Šola, Tomislav. Marketing u muzejima, ili o vrlini i kako je obznaniti. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2001.
5. Lord, B; G.D. Lord. Manual of the museum exhibition. California: AltaMira Press, 2002.
6. What makes a great exhibition, grupa autora po izboru Paule Marincola, Philadelphia Exhibition Initiative, 2006.
7. J. Pavičić, N. Alfirević i Lj. Aleksić: Menadžment i marketing u kulturi i umjetnosti: Poglavlje 4 (Marketing: planiranje i primjena) i Poglavlje 5 (5.2. Odnosi s javnošću; 5.3. Novi mediji u odnosima s korisnicima i javnošću; 5.4. Prikupljanje sredstava / «fundraising»), izd. Masmmedia
8. Muzej moderne i suvremene umjetnosti: Prema novom muzeju, izdanje o zbirka i projektu nove muzejske zgrade, 2005.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. David Hopkins: After Modern Art 1945-2000, Oxford History of Art, Oxford University Press
2. Beti Žerovc: Kustos i ljevičarska politizacija suvremene likovne umjetnosti, prijevod, Život umjetnosti 76/77-05_06 str 140
3. O'Doherty Brian & McEvelley Thomas: Inside the White Cube: The Ideology of the Gallery Space
4. časopisi: Art Review, Flash Art, Život umjetnosti, Kontura, Art News ....

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia

T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091

W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr

<i>1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!		

Tablica 2.

3.2. Opis predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr.sc. Nina Kudiš	
Naziv predmeta	Metodologija znanstvenog istraživanja	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	obavezni	
Godina	2. godina	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	30+0+15

1. OPIS PREDMETA		
1.1. Ciljevi predmeta		
Upoznati studente druge godine diplomskog studija povijesti umjetnosti s metodologijom znanstvenog istraživanja struke.		
1.2. Uvjeti za upis predmeta		
Nema.		
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Poznavanje i razlikovanje različitih pristupa u metodologiji znanstvenog istraživanja u povijesti umjetnosti – kako onih povijesnih, tako onih koji se i danas prakticiraju. Temeljito razumijevanje i mogućnost primijene različitih metodoloških pristupa, kao i različitih vrsta znanstvenih i stručnih tekstova. Posjedovanje znanja o načinu koncipiranja, elementima, strukturiranju argumentacije i znanstvenoj opremi znanstvenog i stručnog teksta, kataloške jedinice, natuknice u enciklopedijskom izdanju.		
1.4. Sadržaj predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> - Metodologija pristupa umjetničkom djelu u okviru znanstvene discipline povijesti umjetnosti: strategije, faze, sustavnost. - Različiti metodološki pristupi: - Hegel i nastanak povijesti umjetnosti; hegelijanski pristup, najvažniji predstavnici - Poznavalaštvo, predstavnici, uloga poznavalaštva u 19. i 20. stoljeću, poznavalaštvo danas - Formalizam: Heinrich Wölfflin i Alois Riegl - Ikonografija – ikonologija: Erwin Panofsky - Marxizam i socijalna povijest umjetnosti - Feminizam i rodni pristup umjetničkom djelu - Psihoanaliza - Semiotika - Postkolonijalizam - Suvremena metodologija znanstvenog istraživanja u povijesti umjetnosti u praksi: paradigmatički primjeri i praksa pisanja znanstvenog rada, kataloške jedinice, natuknice u enciklopedijskom izdanju, eseja, novinskog članka i slično. Oblikovanje znanstvenog teksta.		
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ ostalo
1.6. Komentari		

1.7. Obveze studenata

Pohađanje nastave obavezno, a prema člancima 31. i 32. PRAVILNIKA O STUDIRANJU NA PREDDIPLOMSKIM I DIPLOMSKIM STUDIJIMA FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U RIJECI

Članak 31.

Ostvarivanje prava izlaska na ispit predmetni nastavnik potvrđuje svojim potpisom.

Predmetni nastavnik može uskratiti potpis studentu:

- u slučaju kada je student izostao više od 30% ukupne nastave iz predmeta,
- u slučaju kada student tijekom nastave ne prikupi minimalni iznos ocjenskih bodova (od 0 do 29,9 ocjenskih bodova na sveučilišnom preddiplomskom studiju, odnosno od 0 do 39,9 ocjenskih bodova na sveučilišnom diplomskom studiju).

Članak 32.

Student može pristupiti ispitu u redovitom ispitnom roku samo iz predmeta za koji je stekao potreban postotak uspješnosti tijekom nastave utvrđen općim aktom Sveučilišta (40% ocjene ili više na sveučilišnom preddiplomskom studiju, odnosno 50% ocjene ili više na sveučilišnom diplomskom studiju).

Student koji je tijekom nastave ostvario od 30 do 39,9% ocjene na sveučilišnom preddiplomskom studiju, odnosno 40 do 49,9% ocjene na sveučilišnom diplomskom studiju, ocjenjuju se ocjenom FX

(nedovoljan). Ovaj student može izaći na popravni ispit u redovitom i izvanrednom ispitnom roku na koji može pristupiti samo jedanput i pritom može ostvariti najviše 10% ocjene.

Student koji je tijekom nastave ostvario od 0 do 29,9% ocjene na sveučilišnom preddiplomskom studiju, odnosno 0 do 39,9% ocjene na sveučilišnom diplomskom studiju, ocjenjuju se ocjenom F

(neuspješan) i ne može steći ECTS-bodove. Ovaj student obavezan je u sljedećoj akademskoj godini ponovno upisati taj predmet.

1.8. Praćenje¹ rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	2	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

- **AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE**   **UDIO AKTIVNOSTI U ECTS BODOVIMA**   **MAX BROJ BODOVA**

- Pohađanje nastave   1   10

- Seminarski rad   1   40

- Usmeni ispit   0,5   20

- ZAVRŠNI ISPIT   1,5   30

- UKUPNO   100

-

- Način bodovanja svake pojedinačne aktivnosti koja se ocjenjuje:

- Seminarski rad: 1. izlaganje, do 20 bodova

-                    2. pp prezentacija, do 5 bodova

-                    3. pisani seminarski rad, do 15 bodova

- Usmeni ispit, do 20 bodova: dovoljan (2) = 5 bodova, dobar (3) = 10 bodova, vrlo dobar (4) = 15 bodova, izvrstan (5) = 20 bodova

- Završni ispit, do 30 bodova: dovoljan (2) = 7,5 bodova, dobar (3) = 15 bodova, vrlo dobar (4) = 22,5 bodova, izvrstan (5) = 30 bodova

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. M. Hatt, C. Klonk, Art History. A Critical Introduction to Its Methods
2. reader za kolegij Metodologija znanstvenog istraživanja

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- I colori della seduzione. Giambattista Tiepolo e Paolo Veronese, Udine
- P. Humfrey, Altarpiece in Renaissance Venice
- The Age of Titian

¹ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- T. Nichols, Tintoretto
- časopisi: Arte Veneta, Arte Documento, Nuovi studi, The Art Bulletin, The Burlington Magazine, Apollo, Renaissance Quarterly, Zbornik za umetnostno zgodovino, Radovi Instituta za povijest umjetnosti, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, Peristil

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Evaluacija FFRI

Tablica 2.

3.2. Opis predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Marina Vicelja-Matijašić	
Naziv predmeta	Teme iz umjetnosti staroga vijeka	
Studijski program	Povijest umjetnosti	
Status predmeta	Izborni - communis	
Godina	1 DS	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	45 (15+0+30)

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

- prezentacija recentnih dosegâ u promišljanju i radu na kulturnoj baštini ranih razdoblja
- kritičko razmišljanje o pročitanoj izabranoj literaturi
- prepoznavanje osnovnih problema na terenu
- krativno korištenje usvojenoga znanja u izradi datog zadatka

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Kolegij se temelji na znanjima stečenima za vrijeme preddiplomskog studija, posebno iz predmeta Umjetnost staroga vijeka i Osnove zaštite kulturne baštine. Uz stručno vodstvo ostavlja se mjestâ, i potiče samostalni rad i istraživanje studenata.

Očekivani ishodi su:

- usvajanje osnovnih teorijskih i praktičnih koncepcija tema navedenih u sadržaju
- razvijanje kritičkog mišljenja i mogućnost sudjelovanja u raspravi
- kroz izradu seminarâskog rada - ostvarivanje kvalitetnog kreativnog doprinosa temi

1.4. Sadržaj predmeta

Kolegij se bavi kulturnom baštinom staroga vijeka u širem opsegu raspravljajući o različitim problemima i pitanjima poput: Što je Elginov mramor? Tko ima Vergina sindrom? Čije su Budisticke stupe s Tajlanda? Tko je odnio artefakte s Machu Picchu na Yale? Gdje se nalazi 6000 glinenih vojnika? O pitanjima zaštite i vrednovanja kulturne baštine radit će se na primjerima baštine Egipta, Grčke, Južne Amerike, Tajlanda, Kine, Turske, Bangladeša i Jordana. Studenti se upoznaju s načinima istraživanja kulturne baštine, teorijama u interpretaciji i pristupu kulturnoj baštini, problemima prezentacije kao i menadžmentom u konzervaciji i zaštiti. Glavna pitanja koja će se postaviti tijekom ovoga kolegija su: Što je baština? Tko je želi sačuvati i za koga se želi sačuvati? Kako se najbolje čuva, interpretira i predstavlja?

Ovaj se kolegij temelji na literaturi (izabranim člancima), filmovima, predavanjima i diskusijama. Posebno se podupire samostalni rad studenata, istraživanje uz stručno vodstvo nositelja kolegija.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- predavanja
- seminari i radionice
- vježbe
- obrazovanje na daljinu
- terenska nastava

- samostalni zadaci
- multimedija i mreža
- laboratorij
- mentorski rad
- ostalo

1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
Redovito pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje u raspravama, priprema za nastavni sat, izrada seminarskog rada							
1.8. Praćenje ¹ rada studenata							
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	1	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	1	Esej	1	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu							
Vrednuje se i ocjenjuje priprema za svaki sat – pročitana zadana literatura, diskusija i komentari; piše se esej i prezentira zadana tema; usmeni dio							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Reader (odabrani članci):							
Hamilakis, Y. 1999. Stories from exile. Fragments from the cultural biography of the Parthenon (or Elgin) marbles. <i>World Archaeology</i> 31/2: 303-320.							
Kotsakis, K. 1998. The past is ours. Images of Greek Macedonia, in L. Meskell (ed.) <i>Archaeology Under Fire. Nationalism, Politics and Heritage in the Eastern Mediterranean and Middle East</i> . Routledge. Pp. 44-67.							
Labadi, S. 2007. Representations of the nation and cultural diversity in discourses on World Heritage. <i>Journal of Social Archaeology</i> 7/2: 147-170.							
Meskell, L. 2004. Objects Worlds in Ancient Egypt. Berg. (CHAPTER 7: 195-220)							
McIntosh, M.L. 2006. Exploring Machu Picchu: an analysis of the legal and ethical issues surrounding the repatriation of cultural property. <i>Duke Journal of Comparative and International Law</i> 17: 199-221.							
Swadhin, S. Et al. 2006. We can protect our past? Re-thinking the dominant paradigm of preservation and conservation with reference to the world heritage site of Somapura Mahavihara, Bangladesh. <i>Journal of Social Archaeology</i> 6/1: 71-99.							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Lowenthal, D. 1998. <i>The Heritage Crusade and the Spoils of History</i> . Cambridge University Press. (CHAPTERS 6 & 7)							
Byrn, D. 1995. Buddhist stupa and Thai social practice. <i>World Archaeology</i> 27/2: 266-281.							
Hodder, I. 2000. Archaeology and Globalism. Lecture delivered February 18, 2000. The David Skomp Distinguished Lectures in Anthropology.							
Jameson, J. H. 2008. Presenting Archaeology to the Public, Then and Now: An Introduction, in <i>The Heritage Reader</i> , p. 428-456.							
Maffi, I. 2009. The Emergence of cultural heritage in Jordan. The itinerary of colonial invention. <i>Journal of Social Archaeology</i> 9/1: 5-34.							
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata			
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
- povratne informacije o studentskom razumijevanju na predavanjima – pisane i usmene							
- zaključna rasprava o program kolegija, nastavu i nastavnom materijalu							
- evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)							
- ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata							
- portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)							

¹ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia

T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091

W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr

Tablica 2.

3.2. Opis predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Marina Vicelja-Matijašić	
Naziv predmeta	Teme iz umjetnosti srednjeg vijeka 1	
Studijski program	Povijest umjetnosti	
Status predmeta	izborni	
Godina	2. DS	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	45 (15+0+30)

1. OPIS PREDMETA							
1.1. Ciljevi predmeta							
<ul style="list-style-type: none"> - Usvajanje određenih pojmova unutar srednjovjekovne umjetnosti - Samostalna interpretacija umjetničkih djela - Prepoznavanje i obrazloženje prepoznatoga djela unutar formalnog ili sadržajnog konteksta							
1.2. Uvjeti za upis predmeta							
Nema uvjeta							
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet							
<ul style="list-style-type: none"> - Samostalno vladanje terminologijom medijevističke umjetnosti - Prepoznavanje i jasno uočavanje tipičnih i atipičnih srednjovjekovnih formi - Interpretacija djela – ikonološka – u okviru povijesnog razvoja - Mogućnost argumentirane obrane teze i dijaloga							
1.4. Sadržaj predmeta							
<ul style="list-style-type: none"> - Izabrani probelmi srednjovjekovne povijesti umjetnosti - Spolija – interpretacija - Hagiografske teme							
1.5. Vrste izvođenja nastave		☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☒ terenska nastava			☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ ostalo		
1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
<ul style="list-style-type: none"> - Uredno pohađanje nastave - Pisanje manjih zadataka na zadanu temu - Prezentacija rada							
1.8. Praćenje ¹ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	1,5	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	

¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Pismeni ispit		Usmeni ispit	1	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Vrednovanje rada studenta vrši se na temelju praćenja njegova rada tijekom semestra i ocjenjivanjem prije svega aktivnosti na nastavi. Studenti imaju obavezu pročitati i komentirati izabrana poglavlja (tekstove) koji spremaju za svaki sat. Imaju obavezu napisati i prezentirati seminarski rad na zadanu temu, te u usmenom razgovoru na kraju kolegija provjerava se vladanje usvojenim činjenicama.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- A Companion to Medieval Art, Blackwell, 2006.
- Odabrani članci (Reader)

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Prema dogovoru

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- povratne informacije o studentskom razumijevanju na predavanjima – pisane i usmene
- zaključna rasprava o program kolegija, nastavu i nastavnom materijalu
- evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)
- ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata
- portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Tablica 2.

3.2. Opis predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Marina Vicelja-Matijašić	
Naziv predmeta	Teme iz umjetnosti srednjeg vijeka 2	
Studijski program	Povijest umjetnosti, diplomski studij	
Status predmeta	izborni	
Godina	2012.-2013.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Na kolegiju Teme iz umjetnosti srednjega vijeka II nastojat će se utvrditi i pratiti promjene u urbanom tkivu gradova istočne obale Jadrana u razdoblju između kasne antike i srednjeg vijeka. Terenskom nastavom, uz stručno vodstvo vanjskih suradnika, studenti stječu iskustva prepoznavanja elemenata kasnoantičkog i srednjovjekovnog urbanizma i arhitekture u aktualnoj urbanističkoj situaciji odabranih lokaliteta; utvrđuje se eventualni kontinuitet ili prenamjena pojedinih struktura. Kroz samostalni rad i pripremu seminara, u kojemu se na sličan način obrađuje lokalitet po izboru, studenti kompariraju i primjenjuju znanja stečena na satu i terenskoj nastavi.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Utvrđivanje osnovnih elemenata i obilježja urbanizma gradova istočne obale Jadrana u razdoblju između kasne antike i srednjeg vijeka. Usvajanje vještina prepoznavanja, utvrđivanja promjena i interpretacije elemenata kasnoantičkog i srednjovjekovnog urbanizma i arhitekture na danas dostupnim lokalitetima. Ponavljanje osnova i metodologija pristupa samostalnom istraživanju u povijesti umjetnosti, na zadanu temu.

1.4. Sadržaj predmeta

- osvrt na definiciju i poimanje grada i urbanizma u prošlosti i danas
- kratak pregled i upoznavanje s literaturom te odabir teme istraživanja studenata
- kratko ponavljanje i definiranje povijesnih i kronoloških okvira kasne antike, pregled osnovnih obilježja umjetnosti toga razdoblja s posebnim osvrtom na urbanizam i na područje istočne obale Jadrana
- kratko ponavljanje i definiranje povijesnih okolnosti vezanih uz širenje kršćanstva, rani i puni Srednji vijek kao i pregled osnovnih obilježja ranokršćanske i srednjovjekovne umjetnosti I urbanizma također s primjerima na području istočne obale Jadrana
- kratki pregled izvora s posebnim naglaskom na pisane izvore i njihovo korištenje u istraživanju
- definiranje elemenata urbanog tkiva pojedinih gradova/lokaliteta, praćenje promjena, razvoja unutar predviđenih kronoloških okvira, utvrđivanje eventualnih „pravila“ razvoja, usporedba s europskim lokalitetima
- terenska nastava
- samostalni rad studenata vezan uz određeni hrvatski ili europski lokalitet

1.5. Vrste izvođenja nastave	X predavanja X seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu X terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ ostalo					
1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
Studenti su obavezni pohađati najmanje 50% sati predavanja i terensku nastavu te napisati i prezentirati seminarski rad. Uspješnim obavljanjem navedenih zadataka studentima je omogućen izlazak na završni usmeni ispit.							
1.8. Praćenje ¹ rada studenata							
Pohađanje nastave	10%	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	40%	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	40%	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio						Terenska nastava	10%
1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu							
Rad studenata se ocjenjuje kroz sljedeće aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • polaganje nastave • pisanje i prezentaciju seminarskog rada • terensku nastavu • završni usmeni ispit Vrednovanju rada studenata doprinosi i njihova aktivnost na satu te pohađanje znanstvenih ili stručnih skupova koje organizira Odsjek za povijest umjetnosti, a koji su bliski s temom kolegija.							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Cambi, N., <i>Kasnoantička i starokršćanska civilizacija</i> , u <i>Antika</i> , Naklada Ljevak, Zagreb 2002., str. 205-311. Suić, M. <i>Inovacije kasne antike</i> , u <i>Antički grad na istočnom Jadranu</i> , Golden Marketing, Zagreb 2003, str. 341-377. Mumford, L., <i>Grad u Historiji</i> , Naprijed, Zagreb 1968. – izabrana poglavlja Le Goff, J., <i>Srednjovjekovna civilizacija zapadne Europe</i> , Izdavački zavod „Jugoslavija“, Beograd 1973. –izabrana poglavlja <i>Reader</i>							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
U dogovoru sa studentima s obzirom na izabrani zadatak.							

¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Cambi, N., <i>Kasnoantička i starokršćanska civilizacija</i> , u <i>Antika</i> , Naklada Ljevak, Zagreb 2002., str. 205-311.	5	
Suić, M. <i>Inovacije kasne antike</i> , u <i>Antički grad na istočnom Jadranu</i> , Golden Marketing, Zagreb 2002, str. 341-377.	2	
Mumford, L., <i>Grad u Historiji</i> , Naprijed, Zagreb 1968. – izabrana poglavlja	0	
Le Goff, J., <i>Srednjovjekovna civilizacija zapadne Europe</i> , Izdavački zavod „Jugoslavija“, Beograd 1973. –izabrana poglavlja	12(ranijih izdanja)	

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- povratne informacije o studentskom razumijevanju na predavanjima – pisane i usmene
- zaključna rasprava o program kolegija, nastavu i nastavnom materijalu
- evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)
- ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata
- portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Tablica 2.

3.2. Opis predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Nina Kudiš, red. prof.	
Naziv predmeta	Mramorna skulptura i oltari 17. i 18. stoljeća u Istri	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. i 2. godina diplomskog studija	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	1+0+2

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Upoznavanje studenata s djelima, autorima te stilskim mijenama i njihovim uzrocima što su se manifestirali u Istri u 17. i 18. stoljeću.

Upoznavanje s poviješću znanstvenog istraživanja te najnovijim rezultatima istraživanja navedenih područja i specifičnostima metodologije rada.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Osposobljavanje studenta za prepoznavanje, kompariranje i razumijevanje pojedinih djela, autora i umjetničkih škola kao i njihova utjecaja na suvremenike i kasnije generacije.

1.4. Sadržaj predmeta

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja o mramornoj skulpturi i oltarima u Istri, povijesni kontekst i crkvene prilike, arhitektonski okvir: barokizacija i kasnije izmjene sakralnih interijera, naručitelji: zajednica, bratovštine, svećenstvo, pojedinačni naručitelji, organizacija i podjela poslova; materijali, cijene i načini plaćanja, tipologija, vrsta i zastupljenost oltara i kiparske dekoracije: slavolučni, tabernakulski i atektonski oltari, odnos oltara i pale Demanio i migracije oltara u 19. i 20. stoljeću, pregled skulpture i altaristike u Veneciji u 17. i 18. stoljeću, skulptura i altaristika 17. stoljeću u Istri: pojava prvih mramornih oltara i skulpture (Francesco Cabianca), skulptura i altaristika prve polovice 18. stoljeća u Istri: od pojave lokalnih altarističkih radionica do najznačajnijih djela mletačke sculpture, altaristi Giuseppe i Domenico Cavallieri, Paolo Callalo, Giovanni Bonazza, Angelo De Putti, Altarističko – kiparska „Radionica balske urne“, Francesco Bonazza u Motovunu, Antonio Michelazzi, Giovanni Marchiori, Pazinska djela Francesca Robbe, Alvise Tagliapietra i radionica, Giuseppe Bernardi, Skulptura i oltari druge polovice 18. st.: furlanske i lokalne radionice, Altarist Carlo Picco iz Palmanove i radionica Mattiussi iz Udina, Sebastiano Petruzzi i radionica, Gaspare Albertini iz Pirana, Skulptura i altaristika oko 1800. (Atonio Bosa)

1.5. Vrste izvođenja nastave

- predavanja
- seminari i radionice
- vježbe
- obrazovanje na daljinu
- terenska nastava

- samostalni zadaci
- multimedija i mreža
- laboratorij
- mentorski rad
- ostalo

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Student je dužan redovito pohađati nastavu, održati seminar kako bi stekao uvjete za potpis te mogao pristupiti završnom ispitu.

1.8. Praćenje¹ rada studenata

Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	2	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

O studentu se vodi evidencija pohađanja nastave, aktivnog sudjelovanja u istoj te se ocjenjuje vještina interpretacije zadane seminarske radnje kao i svladanog gradiva na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Višnja Bralić, Nina Kudiš Burić, *Slikarska baština Istre*, Zagreb, 2006.
Klemenčić, Matej, „Sculptura barocca in Istria tra Venezia, Gorizia, Lubiana e Fiume“, *Saggi e memorie di storia dell'arte*, 30, 2006., 251 – 288.
Tomić, Radoslav, *Barokni oltari i skulptura u Dalmaciji*, Zagreb, 1995.
Tomić, Radoslav, „Kiparstvo u Dalmaciji, Istri i na Kvarneru“, (ur.) Ivan Golob, *Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost. Barok i prosvjetiteljstvo (XVII. – XVIII. stoljeće)*, III, Zagreb, 2003.
„Reader“ s odabranim člancima i poglavljima u knjigama (zbog velike raspršenosti članaka nastavnik je dužan napraviti „reader“s člancima te ga dostaviti knjižnici kako bi studenti mogli svladati gradivo za ispit)

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Marković, Vladimir, *Crkve 17. i 18. stoljeća u Istri – tipologija i stil*, Zagreb, 2004.
Matejčić, Radmila, „Barok u Istri i Hrvatskom primorju“, (ur.) Anđela Horvat, Radmila Matejčić, Kruno Prijatelj, *Barok u Hrvatskoj*, Zagreb, 1982.
Klemenčić, Matej, „Giovanni Marchiori v Rovinju“, *Acta historie artis Slovenica*, 1997., 97 – 108.
Tulić, Damir, „A Tabernacle by Giovanni Bonazza in Fažana (Istria)“, *Zbornik za umetnostno zgodovino, Nova vrsta*, XLIII, 2007., 237 – 244.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Slikarska baština Istre	2	15
Barokni oltari i skulptura u Dalmaciji	6	15
Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost. Barok i prosvjetiteljstvo	2	15

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Evaluacija FFRI

¹ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Opće informacije		
Nositelj predmeta		
Naziv predmeta	GRADITELJSKA INDUSTRIJSKA BAŠTINA	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. i 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

- Upoznavanje studenata s graditeljskom industrijskom baštinom u nacionalnom i međunarodnom kontekstu.
- Primjena znanja iz područja metodologije znanstveno-istraživačkog rada u okviru sadržaja kolegija na:
  - pripremu izlaganja na znanstvenom ili stručnom skupu
  - pripremu članka za časopis.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Samostalno obraditi gradivo vezano uz sadržaj kolegija.
- Suvereno se koristiti znanstvenom aparaturom na temelju usvojene metodologije istraživačkog rada, a vezano uz sadržaj kolegija.
- Koristiti se i primijeniti znanje o graditeljskoj industrijskoj baštini u njegovoj dokumentaciji i valorizaciji, te inventarizaciji i promociji na različitim razinama:
  - na razini senzibiliziranja javnosti, posebno djece i mladih
  - stručnoj i znanstvenoj razini

1.4. Sadržaj predmeta

Industrijska graditeljska baština dio je materijalne kulture čiji su fokus napuštena proizvodna postrojenja iz vremena ranoga industrijskog razdoblja koji se odnosi na čitavo 19. stoljeće kao i 20. stoljeće, kada je industrijski razvoj u svojem zenitu. Industrijska baština u današnjem postindustrijskom razdoblju postaje sve zanimljivija tema znanstvenih i drugih istraživanja, a pristup je interdisciplinarnan, što uključuje i humanističku znanost povijesti umjetnosti. Povijest umjetnosti koncentrirana je na istraživanje graditeljske industrijske baštine kao sastavnog dijela arhitekture navedenih razdoblja. Industrijska arhitektura proizvod je vremena u kojem nastaje, pored ostalog i po svojim stilskim karakteristikama, bilo da se radi o historicizmu, secesiji ili modernu. Sadržaj kolegija stoga obuhvaća cjelokupno graditeljsko industrijsko naslijeđe iz navedenog razdoblja, što pokazuje da je ovom izuzetno značajnom segmentu međunarodne materijalne kulture potreban sveobuhvatan i sustavan pristup. To se posebno odnosi na primjerenu valorizaciju i prezentaciju građe, čemu će pokušati doprinijeti ovaj kolegij.

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒	predavanja
☒	seminari i radionice

☒	samostalni zadaci
☐	multimedija i mreža

	☐ vježbe	☐ laboratorij					
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad					
	☒ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije					
1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
-redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi -pisanje seminarskog rada na zadane teme, samostalni zadaci/istraživanja vezani uz obradu pojedinih tema iz sadržaja kolegija -pismeni i usmeni ispit							
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	1
Projekt	1	Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu							
Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova. Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 2. Grad za 21. stoljeće, uredila Mirjana Goršić, Karlovac, 2001. (odabrani članci) 3. Zbornik radova I. međunarodne konferencije u povodu 150. Obljetnice tvornice torpedo u Rijeci i očuvanja riječke industrijske baštine, urednik Miljenko Smokvina, PRO TORPEDO Rijeka, 2005 4. Zbornik radova II. međunarodne konferencije o industrijskoj baštini, pod motom "Rijeka – grad na vodi i moru", urednik Miljenko Smokvina, PRO TORPEDO Rijeka 2010. 5. Zbornik radova III. međunarodne konferencije o industrijskoj baštini, pod motom "Rijeka – povijesno prometno raskršće Mediterana i Europe", urednik Miljenko Smokvina, PRO TORPEDO, Rijeka 2010. 6. H. Russell Hitchcock: <i>Architecture: Nineteenth and Twentieth Centuries</i>, London 1990.							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Hudson, K. <i>World Industrial Archeology</i>, Cambridge University Press, 1969. 2. Raja, R. <i>Architettura industriale, storia, significato e progetto</i>, Edizione Dedalo, Bari, 1983. 3. Ifko, S. <i>Arhitekturna baština industrijalizacije, mogućnosti ponovne uporabe</i>, Informatica museologica, MDC, Zagreb, 1988. 4. Galović, K. <i>Industrijska arhitektura za postindustrijsko doba</i>, Vijenac, Zagreb, 2001. 5. Hudson, K. <i>Industrial Archeology: an Introduction</i>, 2 rev. ed. London, John Baker, 1066. 6. Borsi, F. <i>Introduzione all' archeologia industriale</i>, Officina, Roma, 1978. 7. Cavallotti, C. <i>Architettura industriale</i>, Gorlich, Milano, 1969. 8. Moore, R. and Ryan, R., <i>Building Tate Modern</i>, Tate Gallery Publishing, London, 2000.							

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Način praćenja kvalitete i uspješnosti provodit će se kroz ankete i razgovore nakon završetka predavanja.

Opće informacije		
Nositelj predmeta		
Naziv predmeta	PROBLEMI ZAŠTITE I OČUVANJA URBANISTIČKE BAŠTINE U REGIJI	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Analiziranje povijesnog urbanističkog razvitka i karakteristika arhitekture naselja na području sjevernoga Jadrana te njemu gravitirajućih kontinentalnih područja. Definiranje tipologije povijesnih naselja. Razlikovanje općih mjesta zajedničkog razvoja i specifičnosti prisutnih unutar pojedinih povijesnih pokrajina, uvjetovanih posebnošću povijesnoga razvitka, raznorodnim kulturnim utjecajima, razlikama društvenoga uređenja i klimatskim prilikama. Svladavanje metodologije istraživačkoga rada i konzervatorskih postupaka u zaštiti urbanističkih cjelina.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Svladavanje vještine urbanističke analize naselja, komparativnom analizom pisanih i grafičkih vrela s dokumentacijom nastalom korištenjem suvremene tehnologije. Usvajanje i primjena specifičnog stručnog rječnika te znanja o inačicama povijesnoga nazivlja koje se koristilo za određeni dio naselja, tip ili dio građevine. Svladavanje konzervatorskih tehnika koje se koriste pri analizama urbanističkih cjelina. Znanja praktičnu primjenu nalaze u znanstveno-istraživačkom i stručnom radu, primjerice pri izradi stručnih podloga za urbanističke planove.

1.4. Sadržaj predmeta

Izlaže se pregled urbanističkoga i arhitektonskoga razvitka naselja na području sjevernoga Jadrana i njegovoga kontinentalnoga zaleđa. Na brojnim primjerima, korištenjem arhivske i suvremene dokumentacije donosi se unutarnja toponimija naselja, ustrojstvo, hijerarhija, kronologija postanka i mijena pojedinih gradskih četvrti, trgova i ulica. Teme se razvijaju prema kronologiji i stilskim mijenama te političkim, kulturnim, gospodarskim, prometnim i geografskim cjelinama. Građa se posebno analizira kroz prizmu problematike zaštite i očuvanja povijesnih naselja.

Teme:

Obalni gradovi zapadne i južne Istre, središta širenja mletačkih graditeljskih modela, kašteli u unutarnjoj Istri, kontrola komunikacija i procesi urbanizacije, kašteli nad Mirnom, kašteli raškoga sliva, međuodnos nekadašnjih pograničnih kaštela mletačke Istre i Pazinske grofovije. Urbanizacija na otocima, naselja različite hijerarhije, gradovi, kašteli i sela, vinodolske luke i njihovi kašteli, poveznice sa zaleđem, razvoj naselja u Gorskom kotaru, naselja liburnijskoga dijela Istre, odnos Trsta, Rijeke, i Senja.

Odnosi utvrđenih plemićkih rezidencija i podgrađa, crkvenih i svjetovnih središta gradova, luke i lučkih instalacija prema gradskim središtima, trgovačkih i stambenih podgrađa, suburbana područja unutar i izvan gradskih zidina, manufakturne i industrijske zone, razvoj novih urbanističkih težišta. Regionalne inačice tipologije i morfologije gradnje. Zaštita i očuvanje povijesnih urbanističkih središta, problemi konzervacije i prezentacije, prenamjene, depopulacije i pretjerane turističke izgradnje.

1.5. Vrste izvođenja nastave

predavanja
 seminari i radionice

samostalni zadaci
 multimedija i mreža

☐ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
☒ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni pohađati predavanja, prisustvovati terenskoj nastavi i prezentirati seminarski rad. Također su dužni pripremiti se za nastavu (čitanje materijala, priprema za diskusiju na zadanu temu) ukoliko je to predviđeno.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	
Projekt	1	Kontinuirana provjera znanja	1	Referat		Praktični rad	

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

*OCJENIVANJE

Varijanta 1. (završni ispit) Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. J. Belamarić, G. Nikšić et al., Pouke baštine za gradnju u hrvatskom priobalju, Zagreb, 2007.
2. A. Horvat, R. Matejčić, K. Prijatelj, Barok u Hrvatskoj, Zagreb, 1982. (str. 385-484).
3. M. Prelog, Poreč, Grad i spomenici, Beograd, 1957. ili Zagreb, 2007.
4. M. Prelog, Prostor i vrijeme, Djela, Sv. I., Zagreb, 1991.
5. S. Štefanac et al., Dioecesis Justinopolitana, l'arte gotica nel territorio della Diocesi di Capodistria, Capodistria, 2000. (poglavlje Architettura ed Urbanesimo, 36-137).

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. A. Alisi, Istria, Città minori, Trieste, 1997.
2. S. Bernik, Organizem slovenskih obmorskih mest, Koper, Izola, Piran, Ljubljana-Piran, 1968.
3. M. Bradanović et. al., Oprtalj/Portole, Oprtalj, 2009.
4. M. Bradanović, Graditeljstvo Lovrana u kasnom srednjem i ranijem novom vijeku, Zbornik Lovranščine, Lovran, 2010., 215-254.
5. R. Goy, Venice, The City and Its Architecture, Venice, 1997.
6. E. Hilje, Spomenici srednjovjekovnoga graditeljstva na Pagu, Zadar, 1999. (str. 129-138).
7. A. Krizmanić, Komunalna palača Pula, Razvitak gradskog središta kroz dvadeset jedno stoljeće, Pula, 1998., 127-155.
8. D. Miletić – M. Valjato Fabris, Sokolac – Frankopanski plemićki grad u Brinju, Zagreb, 2003.
9. B. Milić, Razvoj grada kroz stoljeća, knjige II. i III, Zagreb, 1995, 2002.
10. A. Freudenberg, Narod gradi na ogoljenom krasu, Beograd, 1962.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici:

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...)

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne)

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Tablica 2.

3.2. Opis predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr.sc. Marina Vicelja-Matijašić, izv.prof.	
Naziv predmeta	Umjetnost Bizanta	
Studijski program	Povijest umjetnosti	
Status predmeta	Izborni	
Godina	1.-2. DS	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	45 (15+0+30)

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

- upoznavanje s povijesnim razvojem umjetnosti Bizanta
- razumijevanje odnosa „zapadne“ i „istočne“ kršćanske umjetnosti
- prepoznavanje temeljnih formalnih i ikonografskih faktora Bizantske umjetnosti

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema uvjeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- poznavanje pojmova, povijesnih odrednica, razvoja stilskih mijena unutar Bizantske umjetnosti
- prepoznavanje i mogućnost formalno-ikonografske analize određenog djela, te njegovo smještanje u povijesni kontekst
- mogućnost povezivanja centara i prepoznavanja odnosa centar-periferija-provincija
- samostalan rad na zadanu temu

1.4. Sadržaj predmeta

- povijesni okvir nastanka bizantske umjetnosti – osnovne odrednice i različiti pristupi u definiranju
- tri faze razvoja Bizantske umjetnosti – osnovne formalne odrednice kroz analizu i tumačenje umjetničkih djela
- ikonografija Bizantske umjetnosti
- pogled s Istoka i sa Zapada

1.5. Vrste izvođenja nastave

- predavanja
 seminari i radionice
 vježbe
 obrazovanje na daljinu
 terenska nastava

- samostalni zadaci
 multimedija i mreža
 laboratorij
 mentorski rad
 ostalo

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

- Uredno pohađanje nastave
- Samostalni rad

1.8. Praćenje¹ rada studenata

Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	1,5	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
-------------------	-----	---------------------	-----	----------------	---	---------------------	--

¹ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Pismeni ispit		Usmeni ispit	1	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

- vrednovanje rada studenta vrši se na temelju praćenja njegova rada tijekom semestra i ocjenjivanjem prije svega aktivnosti na nastavi. Studenti imaju obavezu pročitati i komentirati izabrana poglavlja (tekstove) koji spremaju za svaki sat. Imaju obavezu napisati i prezentirati seminarski rad na zadanu temu, te u usmenom razgovoru na kraju kolegija provjerava se vladanje usvojenim činjenicama.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Cormac, R. *Byzantine Art*. Oxford 2000
Vicelja, M., *Istra I Bizant*. Rijeka, 2008.
Reader

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Krautheimer R, (Curcic S). *Early Christian and Byzantine Architecture*. Yale UP 1992.
Grabar, A., *Umetnost Bizanta*. Novi Sad, 1986.
Rice, D.T., *The Art of Byzantine Era*. New York 1994.
Rodney, L., *Byzantine Art and Architecture (An Introduction)*. Cambridge 1996.
Izbor članaka

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Istra i Bizant	2	15

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- povratne informacije o studentskom razumijevanju na predavanjima – pisane i usmene
- zaključna rasprava o programu kolegija, nastavi i nastavnom materijalu
- evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)
- ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata
- portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Tablica 2.

3.2. Opis predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Nina Kudiš, red. prof.	
Naziv predmeta	Venecijanska skulptura 17. stoljeća	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. i 2. godina diplomskog studija	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	1+0+2

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Upoznavanje studenata s djelima, autorima te stilskim mijenama i njihovim uzrocima što su se manifestirali u Veneciji u 17. stoljeću.

Upoznavanje s poviješću znanstvenog istraživanja te najnovijim rezultatima istraživanja navedenih područja i specifičnostima metodologije rada.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Osposobljavanje studenta za prepoznavanje, kompariranje i razumijevanje pojedinih djela, autora i umjetničkih škola kao i njihova utjecaja na suvremenike i kasnije generacije.

1.4. Sadržaj predmeta

Skulptura 17. stoljeća u Veneciji obilježena je neprekidnim stilskim previranjima. Oko 1600. te u prvoj četvrtini 17. stoljeća dominantan je utjecaj velikana kasne renesanse: Alessandra Vittorije, Girolama Campagne, Giulia del Mora, Tiziana Aspettija, Francesca Terillija. U drugoj se četvrtini seicenta javljaju kipari koji nastavljaju stilske odrednice generacije starijih kipara no nisu u mogućnosti slijediti njihovu kvalitetu izraza: Francesco Cavrioli, Giambattista Palerari, Clemente Moli. Sredinom stoljeća u Veneciju pristiže velik broj stranaca, privučenih gradnjama, na prvom mjestu bazilike Santa Maria della Salute, arhitekta Baldassarea Longhene. Najznačajniji kipar seicenta u Veneciji je Giusto Le Court, a njegova je ekspresivna i herojska skulptura dominirala sve do kraja stoljeća. Uz Le Courta djeluju Bernardo Falconi, Tommaso Rues, Enrico Merengo, Michele Fabris zvan Ongaro, Angelo i Orazio Marinali, Giacomo Piazzetta, Paolo Callalo, Giovanni Bonazza, Andrea Brustolon, Francesco Pianta. U zadnjoj četvrtini 17. stoljeća u Veneciju stižu novi utjecaji Filippo Parodi, Bernardo Tabacco, da bi krajem 17. stoljeća do izražaja došao povratak na rješenja bliža klasičnijoj skulpturu iz vremena renesanse (neocinquecentizam) u djelima Giuseppea Toretija, Francesca Cabiance, Antonia Tarsije.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- predavanja
- seminari i radionice
- vježbe
- obrazovanje na daljinu
- terenska nastava

- samostalni zadaci
- multimedija i mreža
- laboratorij
- mentorski rad
- ostalo

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Student je dužan redovito pohađati nastavu, održati seminar kako bi stekao uvijete za potpis te mogao pristupiti završnom ispitu.

1.8. Praćenje¹ rada studenata

Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	2	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

O studentu se vodi evidencija pohađanja nastave, aktivnog sudjelovanja u istoj te se ocjenjuje vještina interpretacije zadane seminarske radnje kao i svladanog gradiva na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Rossi, Paola, „La Scultura“, *N. N., Storia di Venezia, Temi: L'arte (Il Seicento)*, Roma 1995., 119 - 160.
Rossi, Paola, „Sculpture in Venice in the Seventeenth Century“, (ur.) Giandomenico Romanelli, *Venice Art & Architecture*, Könnean, 2005., 424 – 455
Bacchi, Andrea, *La scultura a Venezia da Sansovino a Canova*, Milano, 2000.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Semenzato, Camillo, *La scultura veneta del Seicento e del Settecento*, Venezia, 1966.
Bacchi, Andrea, „Le cose più belle e principali nelle chiese di Venezia sono opere sue: Giusto Le Court a Santa Maria delle Salute (e altrove)“, *Nuovi Studi, Rivista di arte antica e moderna*, XI/12, 2006.: 145 – 158.
Breuing, Rudolf, *Enrico Meyring, 1628 - 1723: ein Bildhauer aus Westfalen in Venedig*, Rheine: Stadt Rheine, 1997.
De Vincenti, Monica; Guerriero, Simone; Rigon, Fernando, *Orazio Marinali e la scultura veneta fra Sei e Settecento*, Vicenza: Biblos, 2003.
Favilla, Massimo; Rugolo, Ruggero, *Venezia barocca. Splendori e illusioni di un mondo in 'decadenza'*, Schio: Sassi, 2009.
Guerriero, Simone, „La prima attività di Giovanni Bonazza“, *Arte Veneta*, 67, 2010.: 72 – 101.
Klemenčič, Matej, „Od Enrica Merenga do Paola Callala: Problem avtorstva kipov na oltarjih ljubljanskih kamnoseških delavnic okrog leta 1700“, *Zbornik za umetnostno zgodovino, Nova vrsta*, XXXVI, 2000., 193 – 211
Paola Rossi, „La scultura a Venezia al tempo del Brustolon“, (ur.) Ana Maria Spiazzi; Massimo De Grassi; Giovana Galasso, *Andrea Brustolon 1662 – 1732. 'Il Michelangelo del legno'*, Milano, 2009., 69 – 81.
Rossi, Paola, „L'intaglio e la scultura a Venezia nel Seicento“, (ur.) Giovanni Caniato, *Con il legno e con l'oro. La Venezia artigiana degli intagliatori, battiloro e doratori*, Verona, 2009. 68 – 93.
Tulić, Damir, „Per Giovanni Comin: l'arredo marmoreo secentesco della capella Ballarin a Murano“, *Arte Documento*, 25, 2009., 164 – 171.
Tulić, Damir, „Per un catalogo delle opere veneziane di Giacomo Piazzetta, scultore in legno e marmo“, *Zbornik za umetnostno zgodovino, Nova vrsta*, XLVI, 2010., 105 – 122.

Napomena: za literaturu studenti se dogovaraju s profesorom budući da većina navedenih naslova nije dostupna fakultetskoj knjižnici.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Venice Art & Architecture	1	20
La scultura a Venezia da Sansovino a Canova	1	20
		20
		20
		20

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Evaluacija FFRI

¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia

T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091

W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr

Opće informacije		
Nositelj predmeta		
Naziv predmeta	TEORIJA I PRAKSA ZAŠTITE KULTURNIH DOBARA	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	izborni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Postoji određena diskrepancija između deklarativno uobličениh normativnih i teoretskih pretpostavki iz domene zaštite kulturnih dobara i njihovog provođenja u praksi. Apsolutno treba težiti primjeni teoretskih pretpostavki i zadanih normi prilikom donošenja konzervatorskih odluka, ali to u provedbi, iz određenih objektivnih okolnosti, često nije moguće. Kroz analizu odabranih realiziranih zahvata na spomenicima određuje se prihvatljivost metode i primijenjenih tehnika s obzirom na konačni rezultat. Na taj način postiže se interaktivnost slušača i razvija sposobnost primjene teoretskog znanja u praksi.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Osposobljenost donošenja racionalne i primjenjive odluke o postupanju s kulturnim dobrom. Utvrđeno saznanje o nemogućnosti krute ili doslovne primjene teoretskih i normativnih modela u postupcima zaštite kulturnih dobara. Osposobljenost obuhvatne analize i valorizacije kulturnog dobra u povijesnom, kulturnom i društvenom kontekstu, tj. nadogradnja sposobnosti raščlambe kulturnog dobra van okvira usvojenih u temeljnoj nastavi povijesti umjetnosti.

1.4. Sadržaj predmeta

Kolegij se sastoji od dva asimetrična dijela:

1. Rasprava i utvrđivanje osnovnih teza iz teoretskih tekstova, zakonskih i normativnih dokumenata (Zakon o zaštiti spomenika; inozemni zakoni; Povelja o restauriranju i sl.)
2. Prikaz i analiza odabranih konzervatorskih i restauratorskih zahvata uz diskusiju o sukladnosti pojedinih zahvata s teorijskim ili normativnim modelom.

Koristi se mogućnost analize i diskusije na konkretnim spomeničkim zahvatima na području Primorja i Istre koji su dostupni za rad na terenu. Većina primjera za analizu i diskusiju potječe iz prakse voditelja kolegija jer je za druge realizacije teško pribaviti dostatnu dokumentaciju. Predviđeni su slijedeći primjeri:

1. Interpretacija i restauracija crkve sv. Marije Male
2. Restauracija crkve sv. Tome
3. Istraživanje crkve sv. Marije Velike i prezentacija nalaza u Lapidariju u Balama
4. Restauracija Biskupije Eufrazijane u Poreču; crkveni muzej u Biskupiji
5. Obnova crkve sv. Donata u Zadru
6. Obnova zagrebačke katedrale nakon potresa, uređenje Kaptolskog trga, problem Bakačeve kule
7. Obnova kapele na Medvedgradu

8. Restauriranje fresaka u crkvi sv. Barnabe u Vižinadi

9. Restauriranje Arene u Puli

Primjeri obnove nekoliko graditeljskih spomenika u Istri (Kaštel Dvigrad, Kaštel Boljun, crkva sv. Foške)

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒	predavanja	☐	samostalni zadaci
	☒	seminari i radionice	☐	multimedija i mreža
	☐	vježbe	☐	laboratorij
	☐	obrazovanje na daljinu	☐	mentorski rad
	☒	terenska nastava	☒	ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni pohađati predavanja i prisustvovati terenskoj nastavi. Takođe su dužni pripremiti se za nastavu (čitanje materijala, priprema za diskusiju na zadnu temu) ukoliko je to predviđeno.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

*OCJENIVANJE

Varijanta 1. (završni ispit) Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. M. Dvorak, Katekizam zaštite spomenika, Pogledi, Split, 18, 1988, 793-821.
2. I. Matejčić, The episcopal palace at Poreč - results of recent exploration and restoration, "Hortus artium medievalium", 1, Motovun - Zagreb 1995, str. 84-89.
3. I. Matejčić, Freske crkve sv. Barnabe u Vižinadi, Poreč, 2002.
4. I. Matejčić, Sveta Foška, Split-Pula, 2005.
5. I. Matejčić, Dvije crkve, Dvije srednjovjekovne crkve, istraživanje i obnova, Sv. Marija Mala kod Bala i Sv. Toma kod Rovinja. Rijeka, Rovinj, 1997.
6. P. Vežić, Sveti Donat, Split, 2002.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. P. B. Torsello – S. F. Musso, Tecniche di restauro architettonico, vol. I i II, Torino, 2003.
2. I. Maroević, Sadašnjost baštine, Zagreb 1986.
3. I. Matejčić, M. Jurković. Lapidarij u Balama, Split-Bale, 2002.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici:

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...)

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne)

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Opće informacije		
Nositelj predmeta		
Naziv predmeta	METODIKA POVIJESTI UMJETNOSTI (teorija i praktikum)	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	Izborni kolegij NM	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	5
	Broj sati (P+V+S)	45+30+0

1. OPIS PREDMETA
1.1. Ciljevi predmeta
<ul style="list-style-type: none">
- kolegij se bavi sadržajima teorije i prakse naobrazbe povijesti umjetnosti u hrvatskoj srednjoj školi (osobito gimnaziji). Ista se naobrazba promatra sa umjetničkog, povijesnog, sociokulturološkog i psihološkog gledišta
- osposobljavanje studenata za razumijevanje, praćenje i vrednovanje metodičke teorije u kontekstu srodnih znanosti
- razvijanje spoznaje o vrijednosti sveze metodičke teorije i metodičke djelatnosti u nastavi povijesti umjetnosti (likovnih umjetnosti)
- osposobljavanje studenata za buduću visoko profesionalnu, stvaralačku, moralnu i estetsku djelatnost profesora povijesti umjetnosti/likovnih umjetnosti u srednjim školama
- razvijati likovnu osjetljivost, razvijati sposobnost vizualnog mišljenja, osposobljavati za istraživački odnos prema likovno-umjetničkim djelima i cjelokupnoj vizualnoj okolini, osposobljavati za istraživački odnos prema metodama razvijanja diskriminativnosti percepcije, likovne osjetljivosti, vizualnog mišljenja i odgajanja pažnje, osposobljavati za istraživački odnos prema metodama komuniciranja.
1.2. Uvjeti za upis predmeta
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet
Nakon odslušanog kolegija očekuje se da će studenti: <ul style="list-style-type: none">
- poznavati složenost interpretacije likovnog djela
- poznavati i razumjeti osnovne sastavnice iste
- razumjeti specifičnost usvajanja i učenja osnova nastave povijesti umjetnosti i likovnih umjetnosti
- poznavati tipove nastavnih sati i specifične strukture nastavnih sati povijesti umjetnosti i likovnih umjetnosti
1.4. Sadržaj predmeta
<ol style="list-style-type: none">
1. Ciljevi i zadaci te načela, metode, metodički postupci, izvori spoznaje u naobrazbi povijesti umjetnosti
2. Programiranje i planiranje nastave povijesti umjetnosti/likovnih umjetnosti. Suvremeni metodički sustavi (analitičko-eksplikativni, problemsko-stvaralački i integracijsko-korelacijski).
3. osnovni pojmovi vizualnog mišljenja: kako gledamo, vidno polje, čitanje znakova, jednoznačnost/mnogoznačnost slike,
4. promatranje likovnog djela - formalne karakteristike djela likovnih umjetnosti: linija, oblik, boja, perspektiva, kompozicija; prepoznavanje, analiza i primjena kroz povijesna razdoblja

5. svijet znakovlja: definicije, odnos znak-simbol, odnos slika-prostor, značenje ikonografske interpretacije za razumijevanje umjetničkog djela
6. mediji i tehnike likovnih umjetnosti
7. stilska razdoblja: definiranje glavnih pojmova, osnovna razdoblja, vremenski i prostorni kontekst, pitanje kontinuiteta u povijesti umjetnosti, ishodišta i utjecaji, pitanje odnosa umjetnosti centara i provincije (problem vrednovanja), regionalne značajke, europsko jedinstvo i raznolikosti
8. odnos likovnih umjetnosti prema drugim vizualnim umjetnostima, vizualne komunikacije, odnos starog i novog, odgajanje vizualnog mišljenja
9. načini praćenja i vrednovanja napredovanja učenika.
10. metodička praksa studenata: praktični oblici rada u vježbaonici

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni prisustvovati predavanjima i seminarima, te aktivno sudjelovati u rješavanju zadanog problema unutar radne grupe. Također su dužni pripremiti jedno nastupno predavanje na zadanu temu u konzultaciji s predmetnim nastavnikom i nastavnikom/mentorom u okviru programa predmeta Likovna umjetnost u srednjoj školi.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0,5	Referat		Praktični rad	
Terenska nastava		Metodičke vježbe	2				

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

*OCJENIVANJE

Varijanta 1. (završni ispit) Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Damjanov, J. *Metodički priručnik za likovnu umjetnost*. Zagreb, 1991.
2. Damjanov, J. *Likovna umjetnost*. Zagreb 1975.
3. Damjanov, J. *Vizualni jezik i likovna umjetnost*. Zagreb, 1991.
4. Bačić, M – Mirenić-Bačić, J. *Uvod u likovno mišljenje*. Zagreb, 1994.
5. Ivančević, R. *Likovni govor. Uvod u svijet likovnih umjetnosti*. Zagreb 1997.
6. Peić, M. *Pristup likovnom djelu*. Zagreb, 1991.
7. Fiedler, C. *O prosuđivanju dela likovne umetnosti*. Beograd, 1980.
8. Damjanov, J. *Pogled i slika*. Zagreb, 1996.

9. Ivančević, R. *Perspektive*. Zagreb, 1996.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Gombrich, E.H., *The Sense of Order*, Phaidon, Oxford, 1979.
2. Gombrich, E.H., *The Image and the Eye*, Phaidon, London, 1982.
3. Damjanov Jadranka, *Jezik i umjetnost*, Pitanja ½, Zagreb, 1980.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>	<i>Broj studenata</i>

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici:

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...)

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne)

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Opće informacije		
Nositelj predmeta		
Naziv predmeta	METODIKA TEORIJE UMJETNOSTI (teorija i praktikum)	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti	
Status predmeta	Izborni kolegij NM	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	5
	Broj sati (P+V+S)	45+30+0

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Upoznavanje različitih metodoloških pristupa teorijskim analizama vizualnih umjetnosti s ciljem njihove adekvatne primjene u nastavi likovne umjetnosti. Sposobnost razlikovanja deskriptivnih, normativnih i znanstvenih teorijskih radova. Sposobnost razlikovanja različitih diskurzivnih analiza u filozofiji, poetici, estetici, kritici i drugim teorijskim pristupima vizualnoj umjetnosti. Razumijevanje suprotstavljenih pristupa u estetici, stilistici, kritici, kao i znanstveno teorijskim tekstovima, te ključne poveznice njihovih metodoloških pristupa. Razvijanje sposobnosti stručnog izražavanja u pisanom obliku, a u različitim domenama navedenih pristupa.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Poznavanje različitih metodoloških pristupa teorijskim analizama vizualnih umjetnosti primjereno razini diplomskog studija. Kompetencija u analizi i primjeni tekstova tijekom nastavne prakse. Posjedovanje sposobnosti pismenog izražavanja i analize različitih teorijskih tekstova kao i njihove primjene u nastavnom procesu.

1.4. Sadržaj predmeta

1. Metode razvoja teorije umjetnosti i njihova primjena

- deskriptivna metoda t.u.
- normativna metoda t.u.
- znanstvena metoda t.u.
- mimetičko-reprezentacijska paradigma t.u.
- mediologija

2. Diskurzivne analize i njihova primjena

- filozofski koncept t.u.
- teorije recepcije
- teorije prikazivanja
- kanonske i tradicijske platforme t.u. teksta
- kognitistička t.u.
- poetika medija
- znanost o umjetnosti
- teorija kritike

<ul style="list-style-type: none"> - teorija umjetnika - hibridne teorije - kulturalne analize - teorije statusa umjetničkog djela - otvoreni i institucionalni teorijski koncepti - označiteljske prakse u t.u.<ul style="list-style-type: none"> 3. Interpretacijske prakse povijesti umjetnosti - iskustvo slike, mogućnost verbalizacije - načini dokazivanja - protiv metodoloških prisila subjektivnost, intersubjektivnost							
1.5. Vrste izvođenja nastave		☒ predavanja				☐ samostalni zadaci	
		☒ seminari i radionice				☒ multimedija i mreža	
		☐ vježbe				☐ laboratorij	
		☐ obrazovanje na daljinu				☐ mentorski rad	
		☐ terenska nastava				☒ ostalo: konzultacije	
1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
Aktivno sudjelovanje u nastavi, seminarski rad - izlaganje i pismeni rad, kolokvij, pismeni i usmeni ispit.							
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Ekperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0,5	Referat		Praktični rad	
Terenska nastava		Metodičke vježbe	2				
1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu							
*OCJENIVANJE							
<i>Varijanta 1. (završni ispit)</i> Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.							
Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rose, G. (2005). <i>Visual Methodologies</i>. London: Sage Publications. 2. Šuvaković, M. (2006). <i>Diskurzivna analiza</i>. Beograd: Univerzitet umetnosti. 3. Uzelac, S. B. (2008). <i>Vizualni tekst. Studije iz teorije umjetnosti</i>. Zagreb: Centar za vizualne studije. 4. Uzelac, S. B., & Pelc, M. (Eds.). (1997). <i>Slika i riječ. Uvod u povijesno umjetničku hermeneutiku</i>. Zagreb: IPU.							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Šuvaković, M., & Erjavec, A. (Eds.). (2009). <i>Figure u pokretu. Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umjetnosti</i>. Beograd: Atoča. Vujičić kolekcija. 2. Paić, Ž. (2008.). <i>Vizualne komunikacije</i>. Zagreb: Centar za vizualne studije. 3. Fernie, E. (Ed.). (1995). <i>Art History and its Methods: A Reader</i>. London: Phaidon Press Ltd.							

4. Hörisch, J. (2007). *Teorijska apoteka*. Zagreb: Algoritam.
5. Eagelton, T. (2005). *Teorija i nakon nje*. Zagreb: Algoritam.
5. Berger, J. (1972). *Ways of Seeing*. London: Penguin.
6. Goodman, N. *Jezici umjetnosti*, Zagreb 2002. odabrana poglavlja
7. Barasch, M. (1998). *Modern Theories of Art*. New York, London: New York U.P.
8. Gadamer, H. G. (2003). *Ogledi o filozofiji umjetnosti*. Zagreb: AGM.
9. Turković, H. (1988). Teorija prikazivanja I, Metodološki uvod. *Republika*, 7-8(srpanj-kolovoz 1988), 136-153.
10. Članci i diskusije na internetu o kojima nastavnik tijekom semestra obavještava studente (upućuje na web adrese), npr:
Carnap, R. (2008). Metodološka narav teorijskih pojmova. Retrieved 12.11.2008., from <http://www.ffst.hr/~berislavphedcarnap.pdf>:

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici:

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...)

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)

Rasprave s ciljem usmjerenja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne)

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)